

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

30975

VOL. 6. } చెన్న పట్టణము 1919వ సం॥ ఆగస్టు నెల 28 వ తేది గురువారము } NO. 123
 సంపుటము. ౬ } సి థ్వా ర్థి నా మ సం వ త్స ర భా ద్ర ప ద మా స శుద్ధ తృతీయ 3. } సంచిక ౧౨౩

ఆత్మజిజ్ఞాసా.

శరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మస్థితి.
 వ్యక్తిత్వము నభ్యాసమును గురించిన కాశ్చియవర్ణన
 గ్రంథకర్త:- పా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. ఏ
 తిన్నవైతా చక్రవర్తి గ్రంథము. తెల దం. ౬-౦.
 మేనేజరు, ఆంధ్రవక్త్రికా కార్యాలయము
 పోస్టుబాక్సు నెం. 212, మదరాసు.

అమృతమునకు 1710

ఒక స్క్విజ్ మేడ్ కార్నిష్ బాయిల్ 18 గుట్టలకు
 తరగలది. తెల దం. 8000
 ఒక బాయిల్ తగినట్టి ఒక ఇంగ్లీషు మేడ్ స్క్విజ్
 ఇంటిక. తెల దం. 1500
 ఒక స్క్విజ్ మేడ్ కార్నిష్ బాయిల్ 7 గుట్టలకు
 తరగలది. తెల దం. 8000
 డబ్బు, కాలికట్.
 Apply to Dutts, Calicut.

నర్వవృశ్చిక విషసంజీవిని.

(రిజిస్టర్డ్ ట్రేడు మార్కు) 538
 దుఃఖముతో వచ్చువారు సంతోషముతో పోవుదురు.
 గుణములేదని రుజువుచేయువారలకు రూ. 100 ఇవ్వం.
 ఇది ప్రతి కుటుంబమునకు దుండ
 కలసిన ముఖ్యమధ్యమ. అంగ
 మూసాని, వేరయ్యెదులచే పొగ
 ద్రాగించబడియున్నది. ఎన్ని దినము
 అలవించిన మందు గుణముమూలము,
 తేలునకు మార్కెట్ కాక ఎలక,
 కుక్క, పాము, బట్టి మొదలగు
 విషజంతువుల కాటులకు నువ్వయో
 గించును. తెల పాకెట్ 1-8 0.8.0
 పోస్టేజీ 0.8.0. 1 దబ్బా పాకెట్
 తెల రూ. 5-0-0. పోస్టేజీ నెల.
 ఒక పాకెట్ 2 ప్యాకెట్లు తప్పించుకొనువానికి పోస్టేజీ ఇవ్వం.
 కర్తవ్యము 100% 25 మాసములు కమిషన్ నియమించును.
 తిరువాదూ:- ప న ల క్షీ కం పే ని,
 1-6 కంకటేశ్వర స్త్రీ, కిడి, పాకాడేశుల పోలు, మదరాసు.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమాషధము

వెల న్వల్పము
 తల నొప్పులకు
 వేరు పొందినది.
 గుణము లే కుండిన
 మీ వైకము మీకు
 ఇయ్యబడును.
 వనమూలికలచే
 చేయబడును.
 నువాసన గలది.

గుణ మధికము
 పంచభాషను
 చూచి కొనిన
 మోస ముండదు.
 ఒక సారి పరీక్షించి
 చూడుదు.
 చక్కని డబ్బీతో
 వెల ర ఆణాలు.
 అన్ని దుకాణముల
 లోను దొరుకును.

అమృతాంజనము డి పో,

6, తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు.

109, ప్రభు రోడ్డు, పోర్టు, బొంబాయి

దేశభక్తులగు భారతీయుల విధి

ఏ విధముగా దేశ సేవయందు జీవితమునం దెవరు నిమగ్నులైనయ్యెను ఆ ప్రత్యేకవిషయము
 నందు సర్వభక్తులను వారు వినియోగించి దాని నభివృద్ధి నొందింపవలెను. అందులకు వారికి
ఉత్సాహము, చురుకుదనము, ధీశక్తి
 యుండవలెను. జాగరూకత యత్యవసరము. అనగా శరీరమానసికారోగ్యములు సమగ్రముగ
 నుండవలెను, అందులకు మీరు చేయవలసినది

అశ్వను సేవనము

అశ్వను సేవనమున కీ జేంచిన సరములక క్తి సమగ్రమగును.
 అధిక శ్రమలవలన సంభవించిన ఉత్సాహమునకు పునర్వికాశము కలుగును. సర్వ
 శక్తులును సమగ్రమగును. వెల పరమసులభము. ఒక సిసా 1-9-0.

Bengal Chemical & Pharmaceutical Works Ltd.,
 908 Manicktall Main Road, Calcutta.

Local Agents

P. Rangiah Chetty & Sons, Madras. M. R. Chandra & Co, Madras.
 Indian Industrial Co., , Madras Swadeshi Stores, ,

సవినయ ! పరిమళద్రవ్యముల రాజు సవినయ !

ఆటో డిల్ బహర్

మనోరమ్యముగాను కొంతకాల ముందునట్టి అత్యున్నత
 వాసనయును కలదు. ఆటో బహర్ సారాయి మొదలగువాటి
 యొక్క సంబంధము వాటికాలేదు. వేతిగుడ్డతో గాని వా
 క్కాయ వైకగాని 2.8 చుక్కలు విడిచినంతకు ఒక సంవత్స
 కము మధ్యలోనుంటే యెంత ముఖమున వాసనను అతి
 భవించ వచ్చునో అంత అనుభవింతురు. ఇతర వాసనలు యీ
 వేరుమండితాయా ఆటో డిల్ బహర్ యొక్క వాసన ప్రాధా
 న్యముగా నిలుచును. ఈదినకు ఒక బాటికి ప్రాసినంపుడు.

తెల 1/2 డ్రామ బాటి 1-8 రూ. 0.8-0 } వి. ఏ. రాజు
 ,, 1 డ్రామ బాటి 1-8 ,, 0.12-0 } రూ. 0.40
 ,, 1/2 అవున్సు బాటి 1-8 ,, 2.0-0 } (కత్తేశము
 126

అద్భుత నివారిణి.

100

ప్రాఫెసర్ కేముగారి

ఎలెక్ట్రా టానిక్ మెంట్

ఇది బలహీనులకును సీరనులకును మందు.
 నిద్రలేకుండుట, జ్ఞాపకము లేకుండుట, మెదడు
 దిమ్మగా నుండుట, కనియం దెంతమాత్ర మిచ్చ
 లేకుండుట, నిస్సత్తువ, బలహీనము, ఆయాసము,
 శుక్ల నష్టము పోగొట్టును. విద్యార్థులకు, ఉపాధ్యాయులకు,
 గృహస్థులకు, వర్తకులకు, మనోవ్యాధి
 లకు మొదలగువాటికి ప్రత్యేకమైన మందు. బల
 మును గలిగించును. అనేక వేలమంది ఇందువలన
 జాగురుడినవారు. నీవుకూడ నేటిదినమే ఒకబుడ్డిని
 కొని దానియొస్తరు ఒకమారు పరీక్షించుము.

25 మాత్రల బాటి 1-8 రూ. 1-4-0
 40 ,, ,, ,, 2-0-0

అంగ్లొయిండియన్ డ్రగ్ అండు వెమికల్ కంపెనీ.
 నెం 155, బామ్బే మసీదు వీధి, బొంబాయి.

రయితాంగమునభ.

కవులరం నవ్ దీవిజక.

ఈ నెల 24-వ తారీఖున సాయంత్రం 2 గంటలకు రయితాంగమున భూమిలోని 40 గ్రామములనుండి సుమారు 800 మంది సమావేశమై గొప్ప భూస్వాములను సుప్రసిద్ధ సంఘములను ప్రతినిధులుగా కే.వి.కే.డి. కృష్ణమూర్తి, బి.వి.వి.ఎల్. గారితో కలసిరి.

అధ్యక్షులు యువస్వామిగారిమాటలు.

దొంగలపాతాళమున కట్టిన నాలోచించుచున్న ముగ్ధులైన రిగ్యులేటరులకు కలలనున్న భయభరమును మిమ్మిద్దఱు సమావేశమైనది పల్లపులనుండి భూములకు నీటివనరులను, కవుల నవ్ దీవిజకలోని లక్షలై చిల్లర ఎకరములను, మరలదే రిగ్యులేటరు ఊరొడగు ననుటలో ఆశ్చర్యమేమిలేదు. గత సంవత్సరమున నీటియెద్దకి కొంతలాభము వచ్చి యెంతయును ఇంజనీరులను అను అందఱులూ సమావేశమైరి. గుడివాడ నవ్ దీవిజక కొన్ని మెరక భూములను నీరు ఇచ్చు కట్టుట అవసరమని గుడివాడ నవ్ దీవిజక అధ్యక్షులు ఇంజనీరులను కోరిరి. ఆ కోరిక నిర్ణయితరచుటకు అనేకయంత్ర కవులరం నవ్ దీవిజక రయితాంగము నన్ని మాట్లాడిరి. అట్టి పరిస్థితులలో స్థిరమగు రిగ్యులేటరును మార్చుచు ఇట్టి పరిస్థితి నేనెరుగుదును.

గత సంవత్సరములో గుడివాడ కవులరంలాభము దిగువ కైతులనీటి పుష్కరాక్షి నానా అగడ్తలకు పడుచున్నాడు. ఎల్లప్పుడును దిమిషను అ కోరికగలంత దిగ్భిత్తి కవులరంలాభము దిగువ కాలువలవలె రయితాంగము నీటియందుగుట దుఃఖకరము. ఈ దిగ్భిత్తియందు నీటివనరుల అభివృద్ధిలేకను కాలువలయొక్క సంస్కారములే దిగువ అభివృద్ధిలేక తప్పదు. అదే దిగ్భిత్తిని తొలగించి ప్రవాహము నెత్తే పరికరములను భూమిలోను మొట్టి అడ్డంకమునొడక. అది మనవక్రవక్రగారి విజయముతో యాగినది ఇక అడ్డుకుందను. మిగిలిన ప్రాధమ్యము చేయవచ్చును. కవరకదా భాగ్యవృద్ధి. దొరకమున ప్రధానముచేయుచున్నది. ఇప్పటివరకువచ్చుచున్న గుడివాడ కృష్ణమూర్తి అభివృద్ధిలేకవలయునను వికలమును సుమారుకలవారని వినుచున్నాను.

గుడివాడ నవ్ దీవిజకలోని మైలమెల భూముల కైతులను, నీటికి ప్రతిరక్షణము ఇచ్చుచున్నదనే యుండిరి. వారిభూముల నీటియెద్దకి చుట్టియు నెక్కడగాకలెత్తుకొనడ సంఖ్యయనిగాని, గారిని బాతుకలెత్తు భూములేయని గాని, వారిని ప్రకటించు మెరకములకు పనికివచ్చు భూములని గాని, వారికి యీ రిగ్యులేటరు అక్కరలేకుండా చేసే ప్రత్యేక సౌకర్యములకు మీ ఆశ్చర్యము యేమియు నుండనేరదు. వారిసౌకర్యము నడ్డగించి విషయమున, ముగ్ధులవారము కలదు. గాని, మనలకు యితరదీక్షల యితరముల నీటివనరుల భంగముగా మన మంగీకరించకపోవుట మనకప్పని యెవరును అనకాలదు.

గత సంవత్సరమున, కవులరం నవ్ దీవిజకలో అందఱు పెట్టుబడిభూములు 12 నెల ఎకరములనియు, మైలమెల గా నాకుబడి కాలువలకు ఫలితము నిచ్చింది 15 నెల ఎకరములనియు విన్నపము ఆ భూస్వాములనుగూర్చి యెవరినొకడు మైలమెల కాలిపడక చూచును. మిగిలిన దొరకనమువారికి అందిన అట్టి కాపీ కోరికని నేను జూచితిరి. అందు రిగ్యులేటరు కోరు రయితాంగము ముగిసిన ఆశ్చర్య మేమియు లేదు.

అనకట్టకు పెట్టుబడిలను నెత్తుచున్నారనియు, కంటకాలములయొక్క సంస్కారపద్ధతులను అమలులోనికి తెచ్చువరకును ఈ రిగ్యులేటరును. మిగిలిన ఆపగోలిరి. రిగ్యులేటరుకోరు వారును మిగిలిన గలక "అనకట్టపట్టణ" కాలువలమైదాదలింగునీయును " పట్టుట అమలులో పెట్టుటకై ప్రార్థించుట ముందినది నేను నులస నిచ్చుచున్నాను

ఇందువిషయమై మిగిలిన చేయుచున్నాము. దొరకనమువారు కవులరం అంగీకరించుటకు ముగిసినట్లుగాలవు. కొన్ని లక్షల ఖర్చు పెట్టవలసివచ్చినను, ఇప్పటికి 7 కోట్లగడింకగలిగిన కృష్ణా డెల్టాను ఇప్పుడెట్లుకు నెనుదీయరు. ఖర్చు పెట్టినను దానికి అనేకరెట్లు చూపుటలేదు గుడివాడ రాజగిషయములలో చాలగలవు ముగ్ధులైతెల్లా 100కి 80 మంది చొప్పున అంగీకరింపక పోయిరి. పెట్టగలవు లేదు. కవులరం అయ్యెట్లు పెట్టలేదు. పల్లము మెరకలకును పనికిరాని భూములను సుప్రసిద్ధమునది. రైల్వే కేసులకులన, ఆనారకవార్ష

ముల పోదయేగాని, ముఖ్యకార్యమగు భూస్వాముల విగుమతి యేమియులేదు. రైల్వేమీద వడ్డీగిట్టుబాటును చాలతక్కువ. ఈవిషయము లిప్పుడిప్పుడు, రయితాంగమున వచ్చుచున్నాడు ఇక ఆలోచించుట కేమియు సంకల్పించరు. ఇప్పుడు భూస్వాములు, సుప్రసిద్ధి కాటకము నాపుటకై వృజయ ప్రభుత్వము ఎట్టికర్తవ్యముల బడుతుంటే చూచితిరిగదా. డెల్టాను ప్రతివోటును అభివృద్ధియైతే నీటి చిక్కులేదుగాదా? అనిచూచుటకు ఇంక దొంగలపాతాళ మార్గమునుచెదరు. మిగిలినట్లు చూచు ఫలరతులగును మిగిలిన మేమెప్పుడును సమాచారముగా నుండును గాని విద్యాగతుల చెప్పెను మాటలకంటే విద్యలేవన్నును కైతులమాటకే ఎక్కువనిచూచుచున్నది. మిగిలిన రిగ్యులేటరు చేయుటయే గాక పట్టుదలయు సురక్షితమిచ్చుచు కావ్యోత్సాహమును కావ్యోదీక్షలు గలిగి పనిచేసినచో త్వరలోనే మిగిలినయు నివారించుట సంభవమున్నాడు.

సభయందు దీక్షించి తీర్మానము లామోదితము లైనవి.

1. కవులరంలాభము సమీక్షణమున నున్నట్టియు ప్రతి మెయిల్ భూములకు మెయిల్ నున్నట్టియు ఏ కొద్దిభూములలో తప్ప కవులరంలాభము దిగువనున్న అన్ని కంటకాలములయొక్క సాగుబడి భూములను పూర్తియగు ఫలితము నిచ్చుట లేదనియును, కొన్ని కంటకాలములలో కొంత వివరమున్న కొన్ని గ్రామముల పూర్తిగను కొన్ని గ్రామములలో ప్రత్యేక గ్రామభాగములను సాగుకాక బంజరుగా వదిలవలసివచ్చుచున్న పరిస్థితి గత సంవత్సరము పూర్తియైనను లగు బంజరుమిల్లి కొంత వివరభాగములో చున్న మాట్లాడు మెయిల్ లగు గ్రామములను లక్ష్యపూర్వకము, కృత్రిమము, గరికపూడి, బంజరుమిల్లి మాలకైరు మొదలగు గ్రామములలోని ప్రత్యేక బంజరు పెట్టుబడిన గ్రామభాగములను. పోలవరము కొంద బంజరు గా గత సంవత్సరములో వివరములైన రామరం ఆలపాడు మొదలగు పూర్తి గ్రామములను, దొడ్డిపట్ట, నీరకపల్లి, తామరగొట్ట మొదలగు గ్రామ భాగములను పెదలంక ఛానల్ క్రింద, పెదలంక, మట్టగుంట మొదలగు గ్రామములను వుదాహరణముగా తీసికొనవచ్చుననియు నదల వైగామయల భూములలో గత సంవత్సరములలో నై నను సరియగు పూవుల కాలువలలో అనునకు నీరు రాక అపరిమిత మగు కంటకాలములను నే యొన్నదనియు

పామరై వడ్డ న్నాములగుల భట్టకాలము మంజినల్ కాలువ మొదలగు విస్తారపు నిదీవిగలిగి విస్తారపుకల్లులభూములను సాగుబడి చేయుచున్న కంటకాలములలో నీటిచిక్కు లేకుండా చేయుటకు వలెనున్నదనియు కాలువల నిపుడును దుష్ప్రతిరో నే యొంది కృష్ణానదినుండి ఎక్కువనీటిని సంపాదించు కట్టలను నాలోచింపక తప్ప నీటివనరులే భంగము కలిగేలాగున పెట్టిరెట్లు కల్లులభూములను చుట్టి స్వభావము విస్తారము కలిగి మెరక వైకుంఠకమాత్రము పనికిరాక, విరకాలమునుండి కల్లులభూముల చేయుచున్న లక్షలై చిల్లర ఎకరముల విస్తీర్ణముల కవులరం నవ్ దీవిజక భూములయొక్క కవరకలకు భంగముగా కొద్దిపాటి భావము పల్లపు భూముల నీటివనరులభివృద్ధి పరచుటకై దిగువ రయితాంగము నవ్ దీవిజక అసంకృప్తిని కారణముగా చూచివాడ రిగ్యులేటరును నిర్ణయించు దూరంలో చన పాత్రమైన పనికాదనియు అనకట్టకు వట్టయిన మెయిలరకను, కాలువలయొక్క రేమాదలింగి నీడుమును అమలులో పెట్టువరకును నడకు రిగ్యులేటరును అవకలెననియు ఈసభ వారు దొరకనమువారిని ప్రార్థించుచున్నాను.

2 కృష్ణా డెల్టామీద పెట్టిన పెట్టుబడికి రు 100-కి రు 1-4-0 వడ్డీగిట్టుచున్న కృష్ణా డెల్టా 7 కోట్ల లాభమును గడింకగలిగినను, ఈ వడ్డీ డెల్టాలయందు 8 లక్షల సుమారు ఎకరముల సాగుబడిచేయదగిన భూములు నిష్ఫలములగుననున్ను, ప్రవాహివృద్ధి యనుపటికంటే 100-కి 80 చొప్పునను, నరకులను ఎక్కించుకొని పోవు రైల్వేమీద చూపుచున్న అవకలె ప్రజలకు జీవనాధారముగు డెల్టామీద జూపకుండుట విచారకరమగు సంకేతమనియు

అనకట్టకు వట్టయిన ప్రవాహమును అమలులో పెట్టుట నీవని ఇదియే ప్రార్థించుటకు విరోధాభాస సంక్రమము సంభవించు, ప్రజలకు సాగుకాక కలిగింపినందున ఆసంగతి మేము కలపెట్టాల మైతి మనియు, అట్టి సంక్రమము మాయవ్యవస్థను సమీక్షించుచుండలెయొక్క సంపూర్ణ విజయముతో యాగినందున మాయాంకము తొలగినదనియు, ఇకనైనను మేమునే అనకట్టపట్టయిన ప్రవాహము, కాలువలయొక్క గి

నభలు-ఉపన్యాసములు.

[గుర్తునుపాటి ఆదినారాయణ, సోంపేట.]

సాధారణముగ మనజేతుందు గ్రంథాలయములకు మన జరుగు సభలలో గాని పాఠశాలలవారి కోర్సెవలెలలో గాని ఇంక నే యితర కార్యాలలో చనసభలు జేల్లాకావలెనని సభలందు గాని యువస్థానియ నువస్థానియమును వికల్పక జేత సభ్యులుచూచుచున్నది. సభ్యులు 100 కి 99 గురు ఆంధ్రులీ రువస్థానియముల వివరములను సభల నలంకరించుట భావ్యమై యున్నది. నీలో నింగ్లీషు జరుపుకొనిన మహారములు చూపుచును. ఒక జేత న్యాయము ప్రాంతముల జరుపుకొనిన సభ్యులు కొందరుండెను బి.వి.ఎమ్.ఏ పూర్వమునుండి యధ్యక్షులగాని యువస్థానియములగానిద ప్రకాశము, నిరాశాను అగోరి ఆంగ్ల భాషయందుపర్యవసించిన ను అందలిభావముల గ్రహించుట మిగుల కష్టముగా నున్నది. ఇంగ్లీషు ఉపన్యాసములు వివరముల నే ఎంతవృత్తియేమి జేయులెనును ఆ భాషరాని కరకున సభ్యులక నానభలలో నందుట కేయిచ్చగించు. కాన మహాత్ములారా! యవకాంగ్లేయ విద్యనుండి వైత ప్రార్థినియములైనను మన యువతరవృత్తులై రయితాంగము గాని యువస్థానియములగాని స్వభావము యువ యోగించుచు సందలిలాభముల నరనిచూచుట. తిమ్మలయన భూమిభివృద్ధియే కాక మన భావము స్వభావము నవస్థానియములకుల వివరముల వివరముగ వ్యక్తమగును.

మనమెంత బి.వి.ఎమ్.ఏ పూర్వమునకు ఆంగ్లేయ భాషలో విద్యయును మాట్లాడుటకును ఉపస్థానియముల యుద్దేశ్యము వ్యక్తమగుచుటకును మధ్యస్థానము సభ్యులనుండి చేయవలెను. ఇట్లు చేయుటకులన సాంగ్ల భాషను చెరుచుట ఆంధ్రభాషభివృద్ధిలేక పోవుట, ఒకరయిద్దరము లింకొకరికి తెలియకపోవుట, మొదలగు నెన్నియోచూడవలెను వాటిల్లుచున్నవి. ఉపస్థానియములను సభ్యులందఱుకై తెలియ భాషలో నవస్థానియములయే మంచిది గాని యువస్థానియ ప్రవృత్తియొక్క తెలియ నగుచుండును. సభలచేయుట ఉపస్థానియముల గొప్పతనమునకు గాదు. అందఱు మెరకలయందు సమావేశమై ఒకరిభాషను లింకొకరికి తెల్పి జేయును, భాషను, అభివృద్ధి చేయ యిచ్చించుటకే యని యూహించుట గాక!

మొన్న గానసభలో జేత భాషలగుర్తుచేర్చుచున్న యువనాంధ్రులీ యగుకొందఱు మననీయు లాంగ్ల భాష రానివారిని కానసభ్యులగు జేర్చుకాదనియే వాదించుట! ఇదంతయు వోద్యముగ నున్నది. ఇంగ్లీషుభాషలో నే కొన్ని చట్టములందుచేత సాంగ్ల భాష రానిసభ్యులను యెవల తెలిసికొనకాలనియో లే! మాతృభాషయందు అభిమానము ఇంతయో తెలియ నున్నది. ఎవ్వరెట్లుయినను మన మాంధ్రపాతృ గర్భమునం బుట్టుటవలన సాధ్యమగునంతవరకు సాంధ్ర భాష చే వాడుక భాషగా సభివృద్ధి చేసికొనుటకు చూచుకడెదముగాక!

మోడల్ నీడుమును అమలులో పెట్టి నీటివనరులను అభివృద్ధి పరచి ప్రజలయొక్క జీవనాధారములను అభివృద్ధి పరచవలసిన దని యాసభ వారు ప్రార్థించుచున్నాడు.

3. ఈసభా తీర్మానములను శ్రీకృష్ణా జిల్లా కలెక్టరు గారికిని మదరాసు దొరకనమువారికిని, మదరాసు ఇంజనీర్స్ ఇంజనీరుల గారికిని పంపుటకును, అవసరమగు నెడల నీదిగువ పెట్టవలెను, ఇంకను కొందరిని చేర్చుకొని నడకు తీర్మాన సంబంధములను కాలువారమునకు ఆయా అధీనపక్ష వ్యవస్థ నడిగి తెలిసికొని నడకు ప్రకారం ప్రసిద్ధింతుగాను వైద్యమువారిలో గుడివాడ కాలువారము తెల్పి అయాఅధీనపక్ష కవులరం నవ్ దీవిజక రయితాంగ కష్టములను మనవిచేయగలండుటకు ఈసభవారు తీర్మానించుచున్నాడు.

తామర కైలము

దబ్బా 1-కి 0.6-0. పోస్టుఖర్చులు వేటు. మా కంపెనీ తామరముందు అన్ని తామర మందులవలెగాక చులుకుగా పనిచేయును. ఎటు వంటి దురదకలిగిన పొడలుగాయుండినను కూడ మూడుపూటలలో మా మందు మాస్కలగు. అమృతాంజనమునీపో, రి తంబు శెట్టినిధి, మదరాస్

మదరాసు శిశువుల బిల్లు.

ఈ బిల్లును గూర్చి యోచించుటకు యేర్పరుపబడిన ప్రత్యేక సంఘమువారి నివేదిక మీరవారపు ఫోర్టు సెయింటు జార్జి గెజిటులో ప్రకటితమైంది. దాని నిట్లు బోధింపబడుచున్నాడు.

2. ఈ బిల్లును గూర్చి ప్రజాభిప్రాయములను మేలం చుకొనెడు.

3. ఈ బిల్లులోని క్లాజులను విపులముగ చర్చించుటకు బూర్వము, కాననసభా చర్యయందు తేబడిన రెండు విషయముల గూర్చి మేము జాగ్రూతతతో యోచించితిమి. — అనగా బాలికలకును, చుట్టివాండ్రకును యీ కానన మెట్లు అనుకరించునను విషయము గూర్చి.

ఏ బాలికయైనను నిజముగ నేరమును చేయకప్పుడు మాత్రమే ప్రత్యేక పురేస్సాటులను చేయుటకును టవనరమని మా అభిప్రాయము మగుటచే, యీ రెండు విషయములను బిల్లునందు 29-వ క్లాజుకిందకు వచ్చునట్లు పరిగణించితిమి. ఈ విషయమున పోలీసు అధికారులకును అధికారమును కల్పించు నియమములో నీ ప్రత్యేక పద్ధతిని తేల్చిన బాగుండునని మొదట తలచి ఈ క్లాజును యథాప్రకారం ముందుటకు నిశ్చయించితిమి. కాని, యీ విషయము నింకను పరిశీలించితిమి. దీనివల్ల, యీ కద్దతి కార్యాచరణలకు కాదనియు, 1 వ నులు క్లాజులో పోలీసు ఉద్యోగుల కొనంగబడిన అధికారమును తొలగించి, యీ అధికారమును పోలీసు ఉద్యోగులకైనను ఇతరుల కైనను యిచ్చుటకు స్థానిక ప్రభుత్వమువారి కధికారము నీ యనలేననియు మేము తీర్మానించితిమి.

యీ చర్యల విషయమున యోచించుచు, మామూలు యాచిత పద్ధతులకు ప్రజలెట్టి ఆక్షేపణమును చేయుటలేదనియు, ఆంగ్ల తేజమునందులకె యీ చర్య సహాయమున కవకాశము లేనప్పుడు యీ చర్యలపై కేసును విధించుట ఆ చర్యయమనియు మేము గుర్తించితిమి. ప్రస్తుతమున్న సిటిఫికేషన్ ఆఫ్ ట్రస్టు న్యూనెస్సును, ఆఫ్ఫులనుబట్టి ఆక్షేపణముగ యీ చర్య పద్ధతులు శిక్షితములగుట కవకాశమున్నవని గ్రహించితిమి. ఈ విధముగ నేరముచేయు యీ చర్యల కీ బిల్లులోని III భాగమున్ను నియమము లనుకరించును. దీనిలోని 29-వ క్లాజులోని (ఎ) కలు క్లాజును పూర్తిగా తొలగించుట కలసిందని అభిప్రాయ పడుచున్నాము.

4. మాటలను మార్పుటకును, బిల్లునియమములను సరిగ నేర్పరచుటకును కొన్ని సవరణలు చేయబడినవి.

5. ఉపాధ్యక్షులను మేము కొంతకేల్పితిమి ఈ ఆఫ్ఫు అమలులోనికి వచ్చుననుమనందలి స్థితిగతులను బాగుగ తెలిసికొనిగని క్లాజు 1 (2) యొక్క అవకాశమును కల్పించుటకుగాని, యీ ఆఫ్ఫును (కమిషన్ అమలులోనికి గొనివచ్చుట కేర్పాటులను చేయుటకును) టవనరములేదని మే మభిప్రాయపడితిమి. రిఫర్రేటరీయూస్ ఆఫ్ఫులోని 12-వ క్లాజులో నున్నట్టి నియమ మేదియు అనవరములేదు.

6. 8-వ క్లాజు. — “వరీకామికా” పాఠశాలలలో వ్యవసాయ పాఠశాలలు కూడతేరును.

7. 4-వ క్లాజు. — నలుదివిజనము మేజిస్ట్రేటు వారు తేర్చబడిరి. దీనియను పొందునట్టియు, గౌరవమునకు చేయునట్టియు (వెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటుకు భేదము నిర్వచితమైనది.

8. 1898 సంవత్సరపు క్రిమినలు ప్రొసీజరుకోడ్డు 87 కేసును కనుగుణ్యముగ నుండునట్లు యీ బిల్లులోని 6-వ క్లాజును కొంచెముగ మార్పుచేసిరి.

9. 8-వ క్లాజు. — పిలగునెడల స్త్రీలను పరిశీలించుటకు నియమముల నేర్పరచితిమి. 37 క్లాజులో బాలికలకులలో స్త్రీలను అనెసర్లనుగా నియమించుట మంచిదని యోచించితిమి. కాని యిది కార్యాచరణలకు కాకపోవుటచే దానిని వదిలివేసితిమి.

10. 10-వ క్లాజు 1914 సంవత్సరము మదరాసు మేజి కలు రివెన్యూను ఆఫ్ఫుతో ననుగుణ్యముగ నుండునట్లు మార్పుచేసిరి.

11. 18-వ క్లాజు కొన్ని విషయములలో తక్కువ హామీనిచ్చుట అనవరమును దృఢనిశ్చయముతో అక్లాజును మార్చితిమి.

12. 19-వ క్లాజు. — 1898 క్రిమినలు ప్రొసీజరుకోడ్డులోని 61, 81 కేసులలోని నియమములు రెండవనుక్లాజులో నుండుటచే, యీ క్లాజును మార్పు చేసితిమి.

13. 22 వ క్లాజు. — ఈ క్లాజులో భాగస్వామ్యముగ నుండుటచే దీనిని సులభముగ నుండునట్లు మార్చితిమి.

14. 23 వ క్లాజు. — ఇందులో కొన్ని మార్పులనుచేసి 1 వ నులు క్లాజును తొలగించితిమి.

15. 31 వ క్లాజు. — కండ్లకి నోటీసునిచ్చుట కట్టి యేర్పాటులను యిందు లేదని కాననసభాచర్యయందు తేబడిన ఆక్షేపణమును జూచితిమి. మరొక యింక ముందు ఏర్పరచబడిపోవు నియమములలో నిది కూడ నుండుట మంచిదని తలచుచున్నాము.

16. 32-34 క్లాజులు. — ఈ రెండు క్లాజుల యందలి విషయమును నోటే యగుటచే నీ రెండింటిని కలిపి వేసితిమి.

17. 37-వ క్లాజు. — బిల్లులను విచారించుటకు కోర్టులను నిర్వించుటకు నియమములు కానన మకసరమును మారనను గూర్చి యోచించితిమి. కాని యిది కార్యాచరణయోగ్యము కాకపోవుటచే, దీనికి సంబంధించు నియమములు ముందు చేయబడు మాజులో నుండవలెనని తలచితిమి. ఈ క్లాజును బిల్లులో ప్రత్యేక భాగముగ నేర్పరచితిమి.

18. 40 మొదలు 45 క్లాజువరకు మార్పులు చేయబడినవి.

19. 42 క్లాజు. — ఇది లోపభూయత్యముగ ఉన్నదని భండింపబడినది. కొన్ని విషయములను తొలగించి, కొన్నిటిని మార్చుముగ తేర్చితిమి.

20. 47 గార్డను ప్రేజరుగాడు ఈ సభాసమావేశమునకు మొదటి రెండు పర్యాయములు రాజులకు పోవుటచే, వారు తమ సభ్యత్వమునకు రాజీనామా నిచ్చిరి. ఇది ఆంగ్లీకరింపబడినది.

లయెనల్ డేవిడ్సు
ఆర్. లిట్టెల్ యిల్లు.
ఎస్. శ్రీనివాస అయ్యంగారు.
ఎమ్. అజీజుద్దీను.
జె. ఆలెను.
టి రిచిమోండు.
ఎ సుబ్బరాయలు.
ఎ ఎస్. కృష్ణరావు (భిన్నాభిప్రాయ పోకుటనము.)

* * * * *
భిన్నాభిప్రాయ ప్రకటనము.

ఈ రాష్ట్రమున సభ్యత్వము యగుచున్న యీ చర్యల దురభ్యుదయగు చుట్టల ప్రాగుడును మార్పులకు తగిన నిబంధన లేవిల్లులో తేచ్చుట కర్తవ్యమని నా అభిప్రాయము. ఈ విషయ చర్యనాపివేయుట వాంఛనీయము కాదు. 1908 సంవత్సరపు ఇంగ్లీషు శిశువుల కాననముపై నీ బిల్లు ఆధారపడియున్నది. ఆ కాననములో 16 యేండుల కనునకు లోపున నున్నవారలకు పాగాకును : క్రయింపరాదని నిషేధము కలదు. మరియు ఆ ఆఫ్ఫునందలి 119, 120 సెక్షన్లలో వలెనే మైసర్లకు మత్తుద్రవ్యముల నమ్మరాదని ఏర్పాటు నీ బిల్లులో కూడ చేయుటకునవరము.

2. ఇంగ్లీషు ఆఫ్ఫు 12 సెక్షన్లలో తెలుపుబడిన రీతిని శిశువులయెడల ప్రావర్త్యమును తొలగించు కేర్పాటులు చేయుటకునవరము.

3. రిఫర్రేటరీ, పారిశ్రామిక పాఠశాలలను ఏర్పరచుట యీ బిల్లు విషయమున కవసరము వీరిని ప్రభుత్వము వారైనను ఇతరులైనను నిర్వహించును. ఈ బిల్లులోని 6 (1) క్లాజు ఇట్టి పాఠశాలలకు ప్రభుత్వమువారి భరింపలేననియు, 6 (2) క్లాజు ఆవిధముగ ప్రభుత్వమువారిచే నిర్వహణ కాని పాఠశాలలకు సబ్సిడీ నీయవలెననియు నియమించుచున్నది. ఇట్టి పాఠశాలలను పోషించు సంఘములనుగాని, కృషులకుగాని భవనసహాయము చేయవలెను. ఇంగ్లీషు ఆఫ్ఫు 78 వ కేసును ప్రకారము ప్రభుత్వమువారు ప్రైవేటు సంఘములకు భవనసహాయము చేయుట విధి అట్టినియమముల నీ బిల్లులో తేచ్చుటకునవరము.

4. నుప్రసిద్ధుడగు వొంగవానితో తిరుగునట్టి 14 యేండ్లకు లోపుకాయగుల వారలకు 29 (2) క్లాజుని క్షేపించబడినది. కాని ఇంగ్లీషు ఆఫ్ఫు 88 (ఎస్) సెక్షన్లలో నున్నట్లు “వొంగతోగాని పోపు” తోగాని తిరుగువారల కన్వయించు వొకవియమును నీ బిల్లులో తేర్చుటయును.

5. ఇంగ్లీషు ఆఫ్ఫులో వలెనే ఉత్పత్తియగు స్త్రీ యింటిలోనుండి, కృత్రిమమును ప్రోత్సహింపరాదు స్థితిగతులలో ఉన్న బాలికలకు ఈ బిల్లులో ప్రత్యేక పురేస్సాటులు చేయవలయును.

6. ఈ బిల్లును రాయలచేయుటకు ఇంగ్లీషు ఆఫ్ఫు ఆధారముగ నున్నదని తెల్పవచ్చును. కాని యీ తేజస్థితిగతులకును ఆ తేజస్థితిగతులకును చాల భేదము కలదు. కావున ఈ బిల్లు ఆచరణకు అనధికారుల సహాయమును గూడ గైకొనుట వాంఛనీయము.

7. ఈ సూచనలకు ఈ బిల్లులో తేర్చుటకు భారత ప్రభుత్వమువారి అనుమతిని బొందుటకునవరమును అసని స్థానిక ప్రభుత్వమువారు త్వరలో చేయవలసినదని నూచించుచున్నాను

ఎ. ఎస్. కృష్ణరావు.

కాళీనాథరాయి గారిని విడుదల చేయుట.

బ్రిట్యూను పత్రికా సంపాదకులగు కాళీనాథరాయి గారిని ఈ నెల 27-వ తేదీ వుదయమున లాహోరు సెంట్రలు జయలునుండి విడుదలచేసిరి. ఆనాడే వారు లాహోరునుండి కలకత్తాకు వెళ్ళిరి.

తాను కేటము నిర్దోషునని రాయిగారికి గల విశ్వాసము తేజములందరికిని గూడ సంపూర్ణముగ కలదు. ఇట్లు రాయిగారు కారాగృహవాస మనుభవించి కచ్చుటచే వారియందు తేజములకు గల గౌరవము తగ్గిలయగును. రాయిగారు తగ్గిలగౌరవమునకును పాలకుల కల్యాణమునకును ఎన్నడును ఆసించినవాడుగాడు. అంతిరత్యక్త సమ్యక్మను దానినూర్తిమే అనునంది తేజస్వనుచేసినవారు అట్టివో సత్యముగ నున్న యాధిక్యముగ తగ్గిలగౌరవము వారికి ప్రకటించినది. వివరములగు రాయిగారి ఫలకలమును ప్రజలు మానసిక మాత్రకములతో నలంకరించిరి. ఇందులకు మేము నిజముగ గరుడపడు చున్నాము. రాయిగారు తమ భీకరీని సర్వర్థమునకు తేజస్వను వినియోగించునట్లు సర్వేశ్వరుడు వారికి దీర్ఘాయుష్యముల వొకంగు గాతముని క్షీరాయిగారికి ప్వాగత మొకంగును బ్రిట్యూను పత్రిక తగ్గిటించినది.

జాతీయగీతక.

i
మిరచాద్రి గౌరీకంఠః + మేలియముగ మతా!
సింహాకౌంఠరీపము నీ + చెంచాయరపదము.
ప్రస్థంబులు గంగాది + పుణ్యములు జననీ!
సన్మంబులు నీ వరుదు + భక్ష్యంబులు తల్లి!
అహోలాంబు భంగం + బాడించెను యోధియమ్మా!
దీరాదెను మచ్చెల్లగు + జనయిత్రీ! కనులు.

ii
భరతాంబ! జన్మభూమి + నిరతాంబ! అంబ!
ఆరు ఋతువులందు నీ + వాసందముతో నందు
సృష్టినుందర మగుచున్ + ఇష్టార్థము లిడుచున్
కేళికవికళారిక + కీర్తనయ కరుచున్
రాకాళిరవిభునతా + రాగణ వ్యోజిత వగుచున్
చూకవనసారంగా బదరీ ఫలితమగుచున్
చంపక నును మల్లికను + శకల సురభి కరుచున్

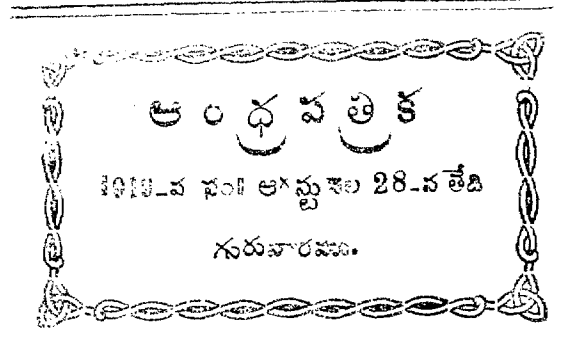
iii
భగతాంబ! జన్మభూమి నిరతాంబ! అంబ!
వేదవిభుధపాతీ! వీరకృపిణీ! + వర్తకఫణికోటి! వ్యవసాయపు మేటి
పాంచాలయోధ్యులంక + ఆంధ్ర యు మరాటి
రవిదాంక మళయాల + రజతరక్త కరణాటి
మాత్తునికోట్లము మమ్ము + మోది వెంచుకల్లి
అరువదికోట్లము మే + మట్టె సామనంత
అతిహత్వియతోడ + ఆదరించుకల్లి

iv
భరతాంబ! జన్మభూమి + నిరతాంబ! అంబ!
నీ కొండలు నిగి మట్ట + నెగడించును భిరములు
నీ కులు దధిరహింకన్ + కహించెను నుదకములు
నువ్వనిని గురియింపన్. చొప్పుడు నీ మెగులు.
విమలానుభావకిరణ + వికచ నీ వద్మంబు.
పూజేందు చంద్రిక + సమ్మదిరము నీకు మదంబు
అనందము నిప్పెల్లను + ఆత్మలోన కలప
భరతాంబ! జన్మభూమి + నిరతాంబ! అంబ!
కవుకొండల వెంకట్రావు బి. ఏ. వి. ఎల్.

గాజుచంద్రి.

ప్రకటనము.

శేషటి దినము వివాహకచతుర్థి వండుగ
యగుటచే, మా కార్యస్థానమునకు నెల వీయ
బడును. కాన, శేషటిదినము వృత్తిక వెలువడదు.
సంపాదకుడు.

జాయింటు కమిటీవారి విచారణ.

జాయింటు కమిటీవారి విచారణ, ప్రస్తుతము
విరమింపబడినది. ఈ సంఘమువారు అక్టోబరు
1 వ తేదీన తిరిగి సమావేశమయ్యెదరు. ఆంగ్ల
దేశమున కిటీవల వెలిసిన సాస్సేను ఇమాము,
సర్. శంకరకావాయరు మొదలగువారల సాక్ష్య
మప్పుడు వైకొనబడవచ్చును. పార్లమెంటునకు
సెలవుల అనంతరము తిరిగి హాజరవచ్చుటకీ జాయింటు
కమిటీవారి విచారణ పూర్తియై నివేదికము తయారగునా
యని సందియము కలుగుచున్నది. సెప్టెం
బరు నెలలో గూడ విరామము లేకుండ విచారణ
జరిగినచో, జనులు పూర్తియగుటకు ఏలండవలసింది.
ఈమారు పార్లమెంటునకు బిల్లు ప్రవేశపెట్ట
బడనియెడల, పిమ్మట నెట్టి పరిస్థితులు ఆంగ్ల దేశ
ము నావరించినో నెవరును చెప్పజాలరు. కొయ
లివ్ కక్షమున దృఢముగ వైకమత్యము లేకుండు
టచే, తిరిగి ఎన్నికలు జరిగి కక్షప్రభుత్వ మేర్పడ
వచ్చును. అట్టితరీ, మాంటాగూబిల్లు వెనుకకు
నోక తప్పదు. అయినను నిరాశ జెంద నవసరము
లేదు. లేదని కక్షమువారి ప్రాబల్య మతిశయిం
చుచో, హిందూదేశాభివృద్ధి కవకాశము గలదు.
అందుచే, జాయింటు కమిటీ వారు తమ విచార
ణను విరమించుకొని కాలములో, మన
ప్రతినిధు లూరుకొనక, నిరంతర మాంగ్ల
ప్రజాప్రభుత్వము గలిగించుచుండెను. ఉపన్యాస
ముల నిష్పియు, కరకప్రముల పందివెట్టియు,
గ్రంథప్రచురణము గావించియు, వీరు ఆంగ్ల దేశీ
యులకు సంస్కరణావశ్యకతను సూచించవలెను.
ఆంగ్ల ప్రజలలో ప్రభుత్వము గలిగెనేని, వారు
పార్లమెంటులో నున్న తమ ప్రతినిధులను ప్రేరే
పించి, హిందూదేశమునకు స్వపరిపాలనము చే
కూర్చు గలుగుదురు. కక్షమునా రెన్నికలలో
విజయ మొందినను, నపు డంతగ భయముండదు.

గత మంగళవారమునాడు సర్ జేమ్సు
మెస్టనుగారు తిరిగి విచారించబడినటుల రూటరు
వివరించుచున్నారు. విచారణారంభమునందు వీరు
విచారించబడిన తమ యమూల్యాభిప్రాయముల
మూలముగ ఇండియా ప్రభుత్వమువారిని వీరపుడు
సమర్థించియుండ, వీరిని తిరిగి విచారించుటకుకతం
బెట్టియో దోచకున్నది ఒక్కొక్క సాక్షిని రెండుమా
సలు విచారించుటకు, జాయింటు కమిటీవారు ద్వై
శికవిముండదు అట్టి పిత్తిలో సర్ జేమ్సు మెస్టను
గారి యెడల జాయింటు కమిటీవారి టిట్టి సాక్షిక
భావము చూపు టెలనో తెలియకున్నది. మెస్టను
గారు, ఇండియా ప్రభుత్వాభిప్రాయములనే యీ
మాటల తిరిగి సమర్థించిరి. రాష్ట్రప్రభుత్వములందు,
ద్వంద్వకర్థతి నవలంబించుట, అధికారవర్గము
నెలులయినను సమాధానపరచుటకేగాని, దాని

యందు గల యాధిక్యమునుబట్టి గాదు. అట్టితరీ
రెండు ప్రభుత్వములను అసలే వేరువరచి రెంటికిని
ప్రత్యేకకోశముల నొసగుటచే, రాష్ట్రము పరి
పాలనమున ప్రజల పలుకుబడి మృత్యుమగును.
సాక్షులలోకెల్ల తా నొక్కరే ప్రత్యేక కోశ
కర్థతి నవలంబించుచున్నటులు, మెస్టను గా
రంగీకరించిరి సంస్కరణములవలన, బ్రిటీషు వర్త
కుల పెట్టుబడికి నష్టము గలుగునను భయమున
కవకాశము లేదని, మెస్టనుగారు తెలియజెప్పుట
మాత్రము సమాజసముగ నున్నది. బ్రిటీషు సా
మ్రాజ్యము వెలుపల, ననేకస్వతంత్రరాజ్యముల
లో సయితము బ్రిటీషువర్తకుల పెట్టుబడి కెట్టి
నష్టము వాటిల్లలేదు. అధినివేత రాజ్యములలోనెట్టి
నష్టము కలుగ లేదు. హిందూదేశమునకు స్వపరి
పాలనము లభించినంతమాత్రమున, బ్రిటీషు వర్త
కులు నష్టపడెదరని సిద్ధాంతాంతర్భుతులు బలీ
కెడి నుడువులు సత్యదూరము లనుట కెంత
మాత్రము పండియములేదు.

మాంటుఫర్డు నివేదికయందు, ప్రజాశుత్ర
శాఖలను విస్తరింపజేయు మని, రాష్ట్రము ప్రభు
త్వములు ఇండియా ప్రభుత్వమున అయిదు వత్స
రములకు పిమ్మట గోరవచ్చు నని, సూచించబడి
నది. ఈ సూచనకు సర్ జేమ్సు మెస్టనుగారు రెంత
మాత్ర మంగీకరించుట లేదు. అట్టి యాశను
గల్పించుట రాజనీతిగాదని, వీరు చెలిపిరట. ఇంతి
యగాక, నయిదు వత్సరములకు పిమ్మట శాఖా
విభజనమున సంస్కరణముల గావించుట, సంస్క
రణవిధానమునకే భంగకర మగు ననియు, ప్రజల
మానసికములను కలవరపూరితము గావించు నని
యు, వీరు భయపెట్టుచున్నారు మెస్టనుగారి సంగు
చిత భావమువలన, భారతీయు లొక గుణపాతము
నేర్చికొనవలసి యున్నది ఇప్పుడు ప్రవేశపెట్ట
బడెడి సంస్కరణవిధానము త్వరలో మార్పు
జెందనేరదు. సంస్కరణ విధానము పిమ్మట
విస్తరింపకుండ, అధికారు లేదో విధమున
నడ్డుజెట్టుచునేయుందురు. కాన, ప్రజల కను
వగు స్వపరిపాలనము నీ సమయమునందే బడ
యుట ముఖ్యావసరము. సంపూర్ణ రాష్ట్రీయస్వ
పరిపాలనము నిపుడు బడయనిచో, నయ్యది నిం
కెంత కాలమునకో గాని లభ్యపడదు. రాజకీయకు
లా, జప్తికు, పోలీసుశాఖల నీ తరుణమున వదలి
బెట్టినను, అయిదు సంవత్సరములలో దానిని తిరిగి
బడయలుగుట దుస్తర మగును. కాంగ్రెసు
తీర్మానముల కంగీకరింపని నాయకు లీ విషయ
మును గుర్తించవలసి యున్నారు. మాంటాగూ
గారివంటి సానుభూతి గల అధికారులు మిగుల
నరుదుగ ప్రభుత్వాధికారమును పహించుచుండు
రని, విమర్శకులు గుర్తెరుంగుట భావ్యము.

ఇండోబ్రిటీషు సంఘసభ్యులగు సర్ వెర్ని
లవెట్ గారు, సంస్కరణపు చట్టము వలన దేశము
వివడంబుధిలో మునుగు నని, కలవరము జూపిరి.
ఈ చట్టము అతివాదులకు ప్రోత్సాహము గలి
గించి, హాంకూలు నొక్కమాట ప్రవేశపెట్టి
అసర్థముల దెచ్చిపెట్టునట. ఇండియా ప్రభుత్వము
వారు సూచించిన రక్షణోపాయముల నవలంబింప
వలయునని, వీరు గోరుచున్నారు. సర్ విలియము
మేయరుగారు, భారతీయులు ఆంగ్లసామ్రాజ్యము
నుండి విడిపోవ నుద్దేశింపలేదనియు, స్వపరిపాలన
మట్టి పర్యవసానమును చేకూర్చదనియు, తెలిపిరి.
సిద్ధాంతాంతర్భుతుల సూచియముల కిది సరి
యగు ప్రత్యుత్తర మొసగుచున్నది. మద్రాసు
మైమ్సు పత్రిక కేతెంచిన ప్రత్యేక అంత్రి సార్వ
ప్రకారము, తుల్సీరాం, అప్పారావుగార్లు 25 వ
తేదీని సాక్ష్య మిచ్చిరి. మద్రాసులో వెలువడెడి

యభిప్రాయములయు బ్రాహ్మణాభిప్రాయమేకరి,
తుల్సీరాముగారు తెలిపిరి. బ్రాహ్మణేతరాదోశ
నము ఆంధ్రదేశమునందు ప్రబలముగ నున్నదని
యు, మద్రాసు రాజధాని సొంపు ప్రతినిధులు
బ్రాహ్మణేతర హిందువులు గారనియు, అప్ప
రారు తెలిపిరి. బ్రాహ్మణేతరులలో, క్రైస్త
వులను, మహమ్మదీయులను కూడ, నిశివరకు వీరు
చేర్చుచుండిరి. బ్రాహ్మణేతరసభ కిటీవల, మహ
మ్మదీయు లొక రగ్యక్షత వహించియుండిరి.
అప్పారావుగారిపుడు, బ్రాహ్మణేతర విర్యవన
మును హిందువులకు మాత్రమే వర్తింప జేయు
చున్నారు. ఇంకను క్రాసునరీక్ష జేయుచో, క్షత్రి
యులను వైశ్యులను కూడ ఆ నిర్వచనమునుండి
తొలగించుట నిశ్చయము.

వృధ్వేశ చంద్రరాయగారు రాష్ట్రములందు
గూడ రెండునభల నేర్పరుచుచో, ద్వంద్వ ప్రభు
త్వపు చిక్కుల కవకాశముండదని, వెస్టుమిన్స్టరు
గెజటువృత్తిలో ప్రాసముంకిరి వీరు మితవాద
రాయబారమున సభ్యులు. మితవాదరాయబారు
లగు చితామణి, సమర్థుగార్లు రాయగారి యభి
ప్రాయములతో రాయబారమున కెట్టిపొబడము
లేదని వృత్తికలకు ప్రాసించిరి. జాయింటు కమిటీయెగుట
పలువిధములగు నభిప్రాయములు నివేదించబడుచు
న్నవి. మొత్తముమీద సాక్షులెల్లరు స్వపరిపా
లనాప్రవాసము నాశించుచున్నారు. పార్లమెంటు
సభ వారి తరుణమున హిందూదేశీయులను సం
చలించజేయుచున్న ఉత్సాహకములను గ్ర
హింపనేరక, సంతృప్తికర మగు సంస్కరణము
లను ప్రసాదించనియెడల, దేశభితి మిగుల విషమ
ము గాకమానదు. కొండంతటి ఆశతోనున్న భా
రతీయులలో నిందుచే పెంకెడి విరాళకు మేర
ఉండదు. బ్రిటీషు సామ్రాజ్యమునకు మకుట
మనదిగు హిందూదేశమున ప్రబలెడి ఆసంకృప్తి
సామ్రాజ్యాభివృద్ధికి దోహద మొసగనేరదు.
వంపు సమస్యా పరిష్కారమునకు కాలయాపన
జరుగుట చేతనే, నే దా సమస్య
విషమరూపము దాల్చినది. భారతదేశ స
మస్య విషమదశయందుండినను లేకున్నను, ఆశా
భంగములు వరుసవెంబడి ప్రజలలో కలిగెనేని,
అట్టిరీతి మున్నుం దేర్పడవచ్చును. ఆంగ్లరాజనీతి
జ్ఞులు, హిందూదేశము కొరకుగాకున్నను, ఆంగ్ల
సామ్రాజ్య సైన్యమును మనమునందుంచుకొని యి
యినను, భారతదేశ స్వపరిపాలనా సమస్యను సం
తృప్తికరముగ బహుకరించి, ప్రపంచమునకు
మార్గదర్శు లగుట, శ్రేయస్కరము.

అధికధరలు.

ఆహారపదార్థముల హెచ్చుధరలను తగ్గించు
టకు, ఇండియా ప్రభుత్వమువారు వెంటనే తగిన
చర్య దీసికొనవలయు నని, గా కా మి నీ
కుమార చందాగారు రాజపు సామ్రాజ్య
శాసననిర్మాణ సభలో నొకతీర్మానము
నువహించెదరు. నిన్నటి పత్రికలో స్టాటి
స్టిక్సు డైరెక్టరుగారిచే తెలుపబడిన, భావ్యము,
పిండి, కప్పు దినుసుల ఎగుమతుల వివరమును
ప్రచురించి యుంటిమి. సంగ్రామ సంవత్సరముల
లో, దేశములో నాహార పదార్థములధరలు విప
రీతముగ హెచ్చి, యుద్ధము ముగిసినపిమ్మట గూ
డ, దేశమున కెట్టియుపశాంతియు గలుగకున్నది.
ఆహార పదార్థముల ధరలను తగ్గించుటకు, విదేశ
ముల కెగుమతులను మానివై చుట యవసర మని,
ప్రజాభిప్రాయము వెలువడెను కాని, ఆ విషయమై
తగిన ప్రతిక్రియ లవలంబించబడలేదు. ఎగుమతు

లంతగ లేవనికూడ తెలుపబడెను. నిన్న ప్రచురింపబడిన లంకెలజాబిన, 1917-18 సంవత్సరమునందు పై మూడు వార్షికములకును 4, 513, 690 టన్నుల ఎగుమతులు విదేశముల కంపబడెను. 1918-19 సంవత్సరమున 3, 247, 906 టన్నులంకబడెను. 1917-18 సంవత్సరపు ఏప్రిలు నెల మొదలు జూలై నెలాఖరువరకు, 1, 554, 816 టన్నుల ఎగుమతు లంపబడెను. 1918-19 సంవత్సరమునందు ఆ నాలుగు మాసములలో 1, 537, 265 టన్నుల ఎగుమతులంక బడెను. 1919-20 సంవత్సరమునం దాకాలములోనే 219, 072 టన్నుల ఎగుమతు లుండెను. ఎగుమతుల సంఖ్య రానురాను తగ్గినదని, సంతోషించుటకు వీలులేదు. దేశములోని ఆహారవార్షములు ఎగుమతుల ద్వారా సన్నగిల్లినవివృత్తులు, పూర్వమువలె నెగుమతులు కొనసాగుట దుర్లభము. పై అంకెలలో, సైకిలులకొరకు విదేశముల కంపిన మొత్తము చేర్చబడలేదు. సైకిలులకొరకు 1917-18 సంవత్సరమున 366, 541 టన్నులను, 1918-19 సంవత్సరమున 303, 825, టన్నులను. 1919-20 సంవత్సరమున 1 ఏప్రిలు మొదలు జూలై నెలాఖరు వరకు 16, 480 టన్నులను, 1918-19 సంవత్సరమున నీమూడుమాసములలో 87, 342 టన్నులు ఎగుమతి చేయబడినవి. గతమెటులయినను, ప్రస్తుత దేశదర్శక నెటుల నివారించవలయునో, క్రజలును క్రభుత్వమువారును కలసి యోచించి కరిగించవలసియున్నారు. చాందాగారి తీర్మానము గాన సామ్రాజ్యశాసనసభలో తగిన విమర్శము జరిగి, క్రజలకు తక్షణోపశాంతి గలిగింకి యేర్పాటులు కావించబడుగాక యని కోరెడు.

కృష్ణా బియ్యపు ఎగుమతి.

కృష్ణా జిల్లానుండి బియ్యము నెగుమతి జేయుటకు కష్టము లేకపోవుటచే ఎట్టిశ్రమ లేకుండు పద్ధతులు వికరీతలాభముల బొందుచు న్నాయు, కష్టపడి పంటకండించెడి రయితుకు బియ్యము తగినధర రాక నష్టము గలుగుచున్నది. ఇందుచే కంట్రోలు కద్దతి రయితు కనర్థ దాయుగ కరిగించుచున్నదియు, రయితు లేక గ్రీకు మొరిలిడుచుండుట మావత్రికాపాతకులకు యువిషయము గాదు. యంత్రాళాలల వారలకై రైతులకువలెనే, బియ్యము నెగుమతి జేయుట రయితులకు గూడ సమానావకాశము గలదనియెడవాడలోని సివిలు సప్లయను డిప్యూటీ డైరెక్టరుగ రయితు లిందులకు దరఖాస్తుల సంపుకొన్నసయి, సివిలు సప్లయను డైరెక్టరు గారు ప్రచుచున్నారు. రయితు లీ యవకాశము సమోగించి, మధ్యవారల బాధలను తొలగించి దరని తలచెదము. రయితులకు గూడ సమవకాశము కలదని ప్రచురించుటచే మాత్రలాభములేదు. రయితుల దరఖాస్తులవై మభిమానము జూపి అవి తేని యెడల, వర్షు లైసెన్సుల సీయవలెనని, సివిలు సప్లయ డైరెక్టరుగారు నుత్తరువీటు వలయును. లేనిన, ఇట్టి ప్రకటనము కార్యాచరణయందు, ఊగాక తప్పదు.

వార్తాపత్రికలు

సర్ ప్రెజ్డెంట్ గారు లండనులో నున్న భారతీయ పత్రికాదకులకు విం దొసగి నటుల, నేటి తీర్థలు దెలుపుచున్నవి. నురేంద్రనాథ బెనర్జీ, కే. శాస్త్రి, చింతామణి, కే. సి. రామన్నగార్లు విందునకు

నెడలి రనియు, హిందూ దేశపు పత్రికల స్థితిగూర్చియు, వార్తాపత్రికావ్యవస్థలను, తమ అభిప్రాయముల దెలిపిరినియు, వివరింపబడెను. హిందూ దేశ పత్రికాధికతు లా తరుణమున నెట్టి యభిప్రాయముల దెలిపిరో ప్రచురము గాకున్ను. ప్రెస్సు ఆక్టు వెంటనే రద్దుపడవలె నని, తనకృతేలిపీయుండురు. విగిలిన విషయము లెటులున్నను, ప్రెస్సు ఆక్టు రద్దుగానిది, పత్రికాస్వాతంత్ర్యము పునరుద్ధరింపబడనేరదు. ఆంగ్ల దేశపు పత్రికాధికతులకు హిందూ దేశము నెడ విజయము సానుభూతి గల జేసి, పత్రికా స్వాతంత్ర్యము హిందూ దేశమున పునరుద్ధారణముగ నటులు వారు కృషి సలుపుట ధర్మము.

బెంగాలు హైకోర్టు భాష

బెంగాలు హైకోర్టులో ఆంగ్ల భాషనే కోర్టు భాషగా జేయవలె నని, కోర్టువారు సూచించగ, గా. అఖిలచంద్రదత్తు గారి విషయమై బెంగాలు శాసనసభాసభలో తీర్మాన ముపపాదింప కలచిరి. కాని, తీర్మానము సామ్రాజ్యసభలో ప్రవేశ పెట్టబడినదని తెలుపుచు బెంగాలు ప్రభుత్వము వారు దానిని సీరాకరించిరి. అంతట గా. చాందాగారి తీర్మానమును సామ్రాజ్య శాసనసభ కంక్షగ, రాజప్రతినిధిగా రంగీకరింపక బెంగాలు శాసనసభలో దేవలయనని సూచించిరి. దత్తుగారు దీనిని తిరిగి బెంగాలు శాసనసభకు వంపిరి. ఈమారు బెంగాలు ప్రభుత్వమువారు తీర్మానమును తీసికొనక తప్పదయ్యెను. 12 ఆగస్టు తేది శాసనసభలో, దత్తుగారు తీర్మానము నుపపాదింపక ముందు, హైకోర్టువారి కార్యము మానుకొనిరని దెలిపినటుల అమృతబజారు పత్రిక వ్రాయుచున్నది. ఇంతవరకు నయమే. అధికారులచర్య లప్పుడప్పుడు దురవగాహములుగ నుండుననుట కిది యొక నిదర్శన మనుటకు మాత్రము సందియము లేదు.

మినెట్ కేసు

మినెట్ అను యూరపీయనుడు మోటారు కారును బరుగెత్తించుచు, భారతీయునొకనిని క్రిందబడనై చుటచే, సతను మరణించెను. అంతటితో మినెట్ కనుపడకుండు తప్పించుకొని పోయెను. ఇంతటి ఘోర నేరమునకు పాల్పడిన మినెటుకు 1 మాసపు విడిఖయము, 200 రూపాయల జరిమానా మాత్రము విధించబడెను. నిందితుడు భారతీయు డగుచో, మరణశిక్షకు గాని, ద్వీపాంతరవాసశిక్షకు గాని పాల్పడియుండెడివాడు. స్టేట్సు మెన్ పత్రిక సహితము, మినెటుపై విధించబడిన శిక్షను హైకోర్టువారు హెచ్చుజేసి యుండవలెనని, సూచించుచున్నది. క్రిమినలు లా, భారతీయులకును, యూరపీయులకును సమానముగ వ్రంచుట లేదను భావము దేశములో చాలకాలమునుండియు ప్రబలి యున్నది. మినెటుకేసు క్రజలలో నిదివరకు ప్రవలిన భావమును మరింత హెచ్చుజేయుటకు తోడ్పడును.

నికెలు నాణెములు

అణకును, రెండణాలకును, నికెలు నాణెములు నిదివరకే వాడుకలో నున్నవి. నాల్గణాలకును, ఎనిమిది అణాలకు గూడ, నికెలు నాణెములనే ప్రచారమున బెట్టుటకై, నాణెపు శాసన మొకటి సామ్రాజ్య శాసన సభలో ప్రవేశ పెట్టు బడును. ఈ మార్గము నవలంబించుటచే గలిగెడి లాభము సంగతి అటుండు ప్రజల యంగీకారమును బడయుటకై, ప్రభుత్వమువారు ముందు ప్రయత్నించిన, నెక్కుడుభావ్యముగ నుండెడిది. నాణెము

లలో ప్రబాంగీకారము బడయకుండ, మార్పులను వరుసవెంబడి ప్రవేశ పెట్టుట దూరదృష్టిని సూచించుట లేదు.

న్యాయవాదుల పోరాటము.

న్యాయవాదులలో సామాన్యముగ నైకమత్యము ప్రబలియుండుట స్వాసామాన్యము. ఇందుకు భిన్నముగ సిరెపూరు ముఫసఫ్ కోర్టులో నొక వింత సంగతి జరిగెను. ఇరువురు న్యాయవాదులొకనొకటి విచారణసందర్భమున, ఒకం నొకరుతిట్టుకొని న్యాయాధికతయెంటు కొట్టుకొనిరట. వెంటనే న్యాయాధికత ఇరువురు న్యాయవాదులకును కంటంపుక్రింద జరిమానాశిక్ష వైచెంటు ఇట్టిపోరాటములు ప్రబలునేని న్యాయవాదుల గౌరవము నిర్మూలమగును. ఇట్టి సంఘటనము లికమిద జరుగవని తలచెదము.

మద్రాసు పసివాండ్ర చట్టము

ఈబిల్లుగూర్చి సెలెక్టు కమిటీవారు సూచించిన మార్పులను, ఆరుచర్ల సుబ్బుశ్రీరావు గారి భిన్నాభిప్రాయమును, వేకోశ్ చౌదరించుచున్నారము. కృష్ణారావుగారు సూచించిన మార్పు లెంతయు ముఖ్యావసరములుటకు సందియములేదు. మద్రాసు ప్రభుత్వమువారి మార్పుల సంగీకరించుట ఎంతయు భావ్యము.

జేయు కమ్యునకు:—జేసెంటు సెలలో వీశంవాడు వీవాడు జూరియం కచ్చి సాక్షులను విచారించెదరు.

కొండబాతులు:—సరిహద్దు ప్రాంతమునందలి డివిజి ట్రాక్లోని కొండబాతు లొకరితో నొకరు కొట్టుకొనుచుండుటలక అక్కడి మార్పులు తాత్కాలికముగ మూసిరి. వెనుకను ప్రాంతమునందు కొద్దికాటి పోరాటములు జరగకుండా సమీపమున టూగ్ గ్రామస్థులకు రి గురిని చంపిరి.

ఇండియా గర్న మెంటు:—ఇండియా గర్న మెంటు వారికి సంబంధించిన సెక్రటేరియట్టు క్యవనముల విషయమై విచారించి ఆధ్వరహార నిర్వహణను నందలి తైదనను సాగొట్టుటకు ఒక కమ్యునను యేర్పాటుజేయుచు. పొనింగురించి క్వలోనే ప్రభుత్వము వారు ప్రకటన గావించెదరు.

పంచమసభ:—మైసూరునందు ఆల్బోర్న్ మొదటి వారములో పంచమసభ జరుగును. అందునకు తగిన రోగ్గులును చేయుచున్నాడు. చెన్నపురి శాసనసభ్యులకు ఆ సరియి రాజాగారిని సభాభ్యక్షుని వహించుట కోరుతురు. రాకపోకల లైలు భక్తులు ప్రతిఘటన కైచ్చెదరు. వారికి భోజనము పెట్టెదరు. బలం నిచ్చెదరు. ఈ పకలల నెరవేర్చుట కొక సంఘము నియమించిరి.

కోర్టులో కొట్టుకొనుట:—కలకత్తా ఉపాధ్యక్షునందలి సిరెపూరు ముఫసఫ్ కోర్టులో సోమవారమునాడు బి. సి. గోస్వామి, హెచ్చిడి. భానుకంత్ స్టీవరులింగు ఒకేక్షులో వాదించుచు సాక్షిని విచారించు నిమిత్తమై మోటారుబాటపై ముఫసఫుగారి యెదుట దిగి కలియబడి కొట్టుకొనిరి. దానినిదరిక్కిరి స్టీవరులు వారిని విడిపించిరి. కొట్టువాడు వెంటనే ఆస్పతరు లిద్దరికిని చెవి 10 రూపాయల జరిమానావిధించి, జరిమానాను మెటునే చెల్లించుచు వారు తీర్తనవుచేసిరి. కానివారింటి వారి చేయబడును.

మైసూరు పురాభివృద్ధి:—మైసూరు పురాభివృద్ధి సంఘమువారు 24వ తేదీన సభకేసి 86000 రూపాయల నిచ్చి కుడరవాల్లీ గ్రామమున కొనుటకు నిశ్చయించిరి. వారి వలన కట్టణములో ఇండ్లు క్రిక్కిరిసి యుండవలె జేయుటకు వీలు కలుగును. గర్న మెంటు మందిరమునకు సమీపమునందు గల ఇండ్లకు బాంజేములకై 10,000 రూపాయల మంజూరుచేసిరి. రాజనగరునకు ముందున్న పుడేకొనన సాందర్యముగ నుండునట్లు చేయుటకు 10 వేలు మంజూరు చేసిరి.

విచిత్రతంత్రీవార్తలు

(రైతుల పక్షాన్ని)

ఆంగ్లాండు

సంస్కరణ సంఘము.

సర్ వెర్మిలో వెల్లుగారి సాక్ష్యము.

లండను, ఆగస్టు 25:— సంస్కరణ సంఘమువారి యెదుట శేషు సర్ వెర్మిలో వెల్లుగారు సాక్ష్యమునిచ్చిరి. వారు తమ సాక్ష్యములలో నిట్లు తెలియజేసిరి:— మంతులప (భారతీయులకు) బాలికలకు పాఠము విశేషముగ నుండునని నీవిజ్ఞప్తి నులోని అంగ్లేయోద్యోగులు భయపడుచున్నారు మందుజరుగజేయు తాత్కాలికపు యేర్పాటుల ప్రకారము రాష్ట్ర ప్రభుత్వములలో సరిగ్గ పనిజరుగనియెడల శత్రుత్వం దనర్పకముగా కలుగును. క్రమక్రమముగ స్థితిగతులు విపరీతముగ మారి ఆ ముందుగా జరిగినట్లు స్వభావమున ఉభయము. ఆఫ్ఘాన్ల నీవిజ్ఞప్తి ను యోద్యోగులకు జరిగినట్లు ప్రత్యేకము ప్రత్యేక ప్రత్యేకము. అన్నట్టి ప్రత్యేకమును గురించి ముందుగా శత్రుత్వము నట్లెలా బయలుపడెను. పనివాండ్లు పనులకు మునిగియున్నారు. అతివాదము ప్రభుత్వమునకు శత్రుత్వము. ఇంకను వారిచర్యలు నిదర్శనములు. వారిటటుల సాగనియ్యకుండా చేయుటకు పార్లమెంటు వారిని కారము నియ్యవలయును. అట్లు చేయునయెడల భరతీయము వాళ్ల నము కాగలదు ఇండియాలోని బ్రిటిషువారికి నష్టము వాటిల్లును. ఇట్లు జరుగుటకు పార్లమెంటు వారు కట్టుదిట్టములను చేయవలయును. (సింహాభిప్రాయ ప్రకృతి సమాధానము) శత్రుత్వము ను సుస్కరించుటకు జరిపి ప్రజాభిప్రాయము యెక్కువ అధికారము నిచ్చుటవరకు. ప్రస్తుతము ఆలోచించుచున్న సంస్కరణ విధానములను ప్రజాభిప్రాయము ప్రకటించుట కలుగును. వారెవరు వారెవరు సరే. వారు అతివాదములను ఇతరులైనవారు ప్రజలను కలిపి భయపడచుచున్నారు. తమముట వినియెడల వెంటనే స్వభావమును మార్చుచు. అందువలన పన్నుల భారము తగ్గని అతివాదము ప్రజలను నూరి పోయెదరు. ఇండియా గవర్నరు మెంటు వారు తమ ప్రజలకు లోటు తెలియజేసియుండి కట్టుదిట్టములను చేయవలయును. ఆంగ్లేయులు బయలుపడెడియు. పానికరములను సర్వములను మరయుకటి అంకురముగ నుండును. విద్యను వ్యాపింపజేయవలయును. శత్రుత్వము ప్రజాభిప్రాయము స్థితిగతులను యెక్కువ కట్టుకు కట్టుకు ప్రజలకు వ్యక్తము చేయుచుండవలయును.

సర్ కిల్లియము మేయరు గారు

మేయరు గారు తమ సాక్ష్యములలో నిట్లు చెప్పిరి. ప్రస్తుతము ప్రజలకు లోటు సంస్కరణములను అనుసరింపజేయుచున్నట్లు. పార్లమెంటు వారికి ఇండియా విషయము యధావధి సంఘము తెలియుటకు పార్లమెంటు కమిటీ యొక్క నిర్ణయము కావలయును. స్వభావముల సాధికారమును యెదుట భారతీయులు ఆంగ్లేయులతో. శత్రుత్వములకు ప్రయత్నించుచు మోము ప్రకృతిగా నున్నట్లు ప్రస్తుతము చెప్పెను:— ప్రస్తుతపు స్థితిగతులలో భారతీయులు ఆంగ్లేయుల ప్రాభుత్వము కట్టిల నుండునని తలచుచున్నారు. చునము శత్రుత్వము కట్టి పెట్టెయెడల మరె యొకరు వచ్చి వారి నాగ్ర మించుకొనుట.

ప్రామాణ్యతెరులు.

చెన్నపురిలోని ప్రైవేటు ప్రెస్ నీక్రింది వార్తను ప్రకటించుచున్నది.
 లండను, ఆగస్టు 25:— శేషు సంస్కరణ సంఘము వారికి కులసేవగా రాక విజ్ఞప్తి కర్తవ్యము నున్నది. ప్రత్యేక సంఘ నియోజక కర్తవ్యముల ద్వారా ప్రత్యేక సంఘములకు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్య మివ్వవలయునని వారు నోటి మాట చెప్పిరి: చెన్నపురిలోని ప్రత్యేక ప్రామాణ్యముల స్యాఫీ నులోని స్యాఫీ. ఉపసాధ్యక్షుల లండను వారే. ప్రామాణ్యముల అభిప్రాయముల భారతీయుల అభిప్రాయములను వారు భాగముగ గాటుచున్నారు. చిన్న పెద్ద జంతువులను బోనులలో ఆహారము పడ జేసిన పో పెద్దది చిన్న వానిని దగ్గరకు రానియ్యక దానినంటిను అనే తినిజేయును. ప్రత్యేక సంఘ ప్రాతినిధ్యము నియ్యకుండా నియోజకాధికార నిర్ణయ సంఘమువారు చేసిన యేర్పాటు కట్టి యున్నది. ఉద్యోగము లందరిని సరిసమానముగ లభించుటలేదు. దానిని మార్పించవలయును. ప్రామాణ్యతెరులు లాభవస్తులు కాకాడవలయును.

అప్పారావు నాయకుగారు ప్రత్యేక విజ్ఞప్తి కర్తవ్యమును సమర్పించి యిట్లు తెలిసిరి:— తెలుగు జాతిలోని ప్రామాణ్యతెరులు ప్రత్యేక సంఘ నియోజక కర్తవ్యముల కోరుచున్నారు. ఆంగ్లేయులలో ప్రామాణ్యతెరులకు మధికముగ నున్నది. చెన్నపురి ప్రెస్ కిట్టి సంఘము కట్టుకున వచ్చిన ప్రతినిధులు ప్రామాణ్యతెరుల సొంతములు కాదు. ప్రామాణ్యమును, ప్రామాణ్యము కట్టుకున సాధ్యమగు యెంతో పెద్దచేసిన శత్రుత్వముగ రిప్రెజెంటు తమ యభిప్రాయములను మార్చుకొనిరి. ఓడ్రులలో జమీదారుల కొకటిని ప్రజల కొకటిని వారికి ప్రత్యేకముగ రెండు స్థానముల నియ్యవలయును. చాలా కాగ్రహాంతరము రాజకీయ అభివృద్ధి కలుగునట్లు చేయవలయును. కాని తొందరపడరాదు. రాజకీయముగ స్వాతంత్ర్యము వచ్చినయెడల సంఘములను ప్రజలకు సరిసమానముగ హక్కుగలుగును.
 రామస్వామి మొదలియగు గారు తమ సాక్ష్యములలో నిట్లు చెప్పిరి:— ప్రామాణ్యతెరులకు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యాధికారము కావలయును. సింహజిత్తును కాళిను క్రమానుక్రమము చేయు విషయము కానకసభ యందు చర్చించి ప్రామాణ్యములందు యొక మై అనుకూలముగ ప్రామాణ్యతెరులు వ్యతిరేకముగ నుండినట్టి. సెకండ్లీ ఉన్నత విద్యను అధికారము ప్రత్యేకముగ నే యుండవలయును. తొందరపడరాదు. తొందరపడరాదు. తొందరపడరాదు. తొందరపడరాదు.
 సర్ కిల్లియము మేయరు గారు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యమును బలపరచిరి.
 ద్వంద్వ కురిపాలనము.
 లండను, ఆగస్టు 25:— ద్వంద్వ కురిపాలనము నుర్ధించుచు సర్ కిల్లియము గారు సంఘమువారి యెదుట తెలియజేసిరి. కురిపాలనమును వహించి అందరి మంచిచెడ్డలను తెలిసికొనుటకు విజ్ఞప్తి గురుగ నుక నే ద్వంద్వ కురిపాలనమును యొక్కరులకు దలచితిమి. అట్లు ప్రజాభిప్రాయములను వహించి సేవ్యులను కురిపాలనము చేసి వారి కౌత సాయకర్తవ్యము కలుగునో నిర్ణయించుటకు విజ్ఞప్తి గురుగ నుక. ప్రజలకు ముందు ప్రభుత్వపు కాళిను స్థితిగతుల కాళినును కలిపి అధికారములు ఇండియా గవర్నరు మెంటు వారికి విధానము. వారు జేయవలసిన కర్తవ్యమును గవర్నరు మెంటు వారంగీకరించి దీనిని నిర్వహించుటకు కాళినున ప్రామాణ్యముల కోరిరి. తమకు తోచినట్లును ఏ లై నట్లును పని చేయుటకు అకాళి మిచ్చినగాని పార్లమెంటు వారికి ఇండియా గవర్నరు మెంటు వారు వహించవలసిన బాధ్యత సాధ్యము చేసికొనవలయు. బ్రిటను జాతీయ దౌరతనమువారి దృష్టిగను మారినదకుటకు భారతీయులకు హక్కును సాధికారము నిచ్చుటయే తాత్కాలికముగ నుండవలయును. కాని దౌరతనములను రెండు వర్గముల తర్కములకును ఏకగ్రామము అనిర్వచనముగ తమ తమలను చేసికొనుటకు దీనివలన పెట్టి యభ్యంతరము నుండవలయును. తమ కోరికలను యమనమును, కానక నిర్వాహములను తమకు పరిపూర్ణాధికారములను యెడల ఇండియా గవర్నరు మెంటు వారు తమ భర్తవము పెట్టు వెనకేర్పరకు.
 రెండు కాళినులను ఆయనవ్యయము ప్రత్యేకముగ నుండవలయునని తానొక్కడే సాక్ష్యమునిచ్చినట్లు మాంట్లెగారి ప్రకృతి సమాధానముగ మెట్లగు గారు ఒప్పుకొనిరి.
 క్రమానుక్రమ కాళినులను అధికారమును అధికారము ప్రకటించుటకు ముందు విజ్ఞప్తి గురుగ నుక. కలుగదానిని మాంట్లెగారు ప్రకృతింపిరి. క్రమానుక్రమ కాళినుల కలిపించు ఉద్యోగులను, స్వాతంత్ర్య కాళినులను అధికారము వహించువారును వేరువేరుగ నుండవలయునని మాంట్లె ఇండియా గవర్నరు మెంటు వారు కోరుచున్నట్లు మెట్లగు గారు తెలిసిరి. విద్యార్థులను రాజకీయ కర్తవ్యములలో ప్రత్యేక పెట్టి వారి చదువుకు భంగము కలిగించుటకు ఆయా ప్రత్యేకములందలి ఆంగ్లేయులు యత్నించుచున్నారు. క్రమానుక్రమ కాళినుల కర్తవ్యములను విజ్ఞప్తి గురుగ వ్యాప్తి హక్కును. సంస్కరణముల వలన ఆంగ్లేయులు పెట్టబడి పెట్టిన భయమును భంగము కలుగును.

రెండు వర్గముల స్వాతంత్ర్య ప్రకటన కృత్యములను మార్చుచేయుచున్న ఆంగ్లేయులు మంచి కాదు. మొదటిసారి యుద్ధరసారి యుద్ధరసారి కానక సభలలో చర్చ జరుపుచుండు చాలా కష్టములు కలుగక తప్పదు. ఇకపై ప్రామాణ్యత ప్రకటన కృత్యములను మార్చుచు కలిగి తమను సమర్థము చేయుటకు కాక నుండును కలుగుట కట్టిచేసేది అతి గొప్ప ప్రమాదము కలుగుటే గాక సంస్కరణ విధానము నంతయు నిర్వహించుట కట్టిచేసేదయ్యును.
 ద్వంద్వ సప్రమా.
 సింహజాతీయము విద్యావ్యాప్తి చాలా కష్టముగ నున్నది సామాన్యులకు విద్య పరీక్ష నిచ్చువారు పెక్కుమంది కి సరియగు విజ్ఞప్తి తేవడమును కలాలులో విజ్ఞప్తి ను బోధించు ప్రామాణ్యత పండితులు ప్రామాణ్యత సంఘమువారి పద్ధతుల ననుసరించి మెలగవలసి యుండుటచే విద్యార్థులకు అతినిగి యెట్టి సంబంధము లేకుండునట్లు విద్యార్థులకు అతినిగి ఎట్టి పనులు చేయు లేకుండునట్లు. తత్కారణమున విజ్ఞానాధికారము లేకుండు నున్నదని వారుచెప్పిరి.
 సంఘము జాతీయ ఆక్టోబరు 1-6 తేదీనకును
 మితవాద రామ బాబులు.
 లండను, ఆగస్టు 25:— మితవాద రామ బాబులకు నవ కార్యదర్శిగ నుండిన శింతామణి సమరకు గార్లు వస్తు మినిస్టరు గజెట్టు ప్రకటనలో నిట్లు వ్రాసిరి:— సి.సి.రాయ గారు తెలిసిన భావములతో మితవాద తీర్ణవింపడు. రామ బాబులలో శింతామణి రామ బాబులందరూ కలిసి ఒక విజ్ఞప్తి సమర్పించిరి. అందులో రాయ గారు మాన సంకేతములు చేసిరి. దానిని విచారించుచు, తెలిసిన యభిప్రాయములకు చాకృత్యానము కలదు.
 సురేంద్రనాథ బెనర్జీ గారి ప్రయాణము
 లండను, ఆగస్టు 25:— సురేంద్రనాథ బెనర్జీ గారు కే. సి. రాయ గారు మ్యారారియ నామిద లండన్ గరమునుండి బయలుదేరి యిండియా చేకొనున వచ్చుచున్నారు.
 భారతీయ సంపాదకులకు విందు
 లండను, ఆగస్టు 25:— సర్ రాధుక్రమో యోగి కు కావాయములలో విందుచేసిరి. సంపాదకుల భారతీయులలో ఆవిందుకు సురేంద్రనాథ బెనర్జీ, పి. సి. (బెనర్జీ) వి. ఎస్. శ్రీవాంశాస్త్రి (సర్వోము) సి. శింతామణి (రీవరు) జి. ఎస్. (బోంబే కాళిను) గా. కే. సి. రాయ గారు (అసోసియేట్ ఎడ్యుకేషన్) వల్లి. వ్యక్తి సంపాదకులలో బర్మనులు కృత్యపు సర్ ఆడ్యుకేషన్ గార్లు యున్నవారు వల్లి. ఇండియాలో పుష్టితి సామాజ్య ప్రతికా సమాజము కలదాని జి. వార్తా సంఘములు యున్న గు విషయము చర్చించుట.
 ఆంగ్లేయ జాతీయము.
 భక్తుల కింగ్ మెయ్ రాయలు
 లండను, ఆగస్టు 25:— బెనర్జీ స్టాన్ సర్ ఆక్టండు గడ్డిగు గార్లు తెలిసిరి:— ఆక్టి సంకటి యేర్పాటు చేయుటకు. దానికి లాయుకులార్థి శక్తియుగ నుండును. వారు భక్తుల కింగ్ మెయ్. సో పాడుచుటకు కట్టుదిట్టములను చేయుచును.
 వైద్యపు టే రాయ్
 లండను, ఆగస్టు 25:— సర్ ప్రాంతీయము చేయవలసిన వైద్యపు టే రాయలునుండి సర్ వానిని బట్టుగా కలిగి వైద్యుల కర్తవ్యం. కృత్యము వారు తగిన కట్టుదిట్టములను చేయును. వైద్యకాళినులకు టెంపరరీ బ్రిటిషు ఉద్యోగులకు అదరించుటలేదని వారు వ్రాసిరి. వారిలో చాలామంది కుమందగా వారిని సరిపాడు ప్రాంతీయమును పంపింపుటలోని స్థితిగతులను గురించి మాన వారు వాఖ్యానము చేసిరి.
 మానెరి
 మోకయ్య—కోర్టులకు యధ్యక్షిదర్శు కొట్టుకుంటున్నట్లు కలుగు చిట్టే? ఏమిటయ్యాయా విచారించు?
 వీరయ్య—ఏమిందీ? దానికి సామాన్యులకి?

విరోధా స్థితిగతులు.

హూనరు తెలుపు విషయములు.

అందఱు, ఆగస్టు 25:— బ్రహ్మ కర్తృత్వ పాత్రను విశేషముగా హూనరుగారిని దర్శించి మాట్లాడ వారిట్లు తెలిపిరి:—

నేనిపుడు ఆమెకా వల్లి పోవుచున్నాను. మిత్రులందఱును నహాయములను విరోధాలో యుద్ధమును, ఆరాజకమును కొంతవరకు కాంటించెను. బోల్చిబజారులను ముగ్ధులపై పోయియున్నది. 5 కోట్లు పుట్టి ఆహార పదార్థము ఆమెకావారు కంటించిరి. యుద్ధముచే బాధితులైన ప్రజలు శ్రవణసాయముచేసి కంటించి పంపించుకొని వారిపాట్ల వారు పోసికొనునట్టి యింకను గోరువడలేదు. ఒక సంవత్సరమువరకుకా యీ కష్ట మిట్లే యుండవచ్చును. క్రొత్తరాజ్యములకు సరకు అప్పు ఇచ్చి నయడల వారి తమకు కావలసిన పదార్థములను దిగువతి చేసికొని సామ్యములించుకొనవచ్చును. బోల్చిబజారుల వారినుండి దక్షిణ రహస్య లాగి ప్రజలకులాని వారికి మిత్రమందలి తోడ్పడవలయును. అట్లు ఒక సంవత్సరమువరకు తక్కువగాకుండ చేయవలయును. అర్జునులలో నుండి అంగ్లేయులు తమ వైఖరులను మరలించియెడల వారు ఒకరికొకరిని నరుకుకొని వచ్చెదరు. అక్కడ తిండికి చేయవచ్చు యేర్పాటులకు ప్రతిబంధము కూడును.

ఇండియాకు ఒకవిమోచము.

నెయింటురావులు, ఆగస్టు 26:— ఒకవిమోచము'టా రెంటోట బయలుదేరినది. అటుండి యిండియాకు వెళ్లును.

బ్రిటిషు పారిశీక జేతములు

కనిస్టాంటినోపిలు, ఆగస్టు 26:— బ్రిటిషు పారిశీక జేతములకు జరిగిన ఏర్పాటునుగూర్చియు అందులను ఇంగ్లాండు యిండియా పారిశీక జేతములకు కలుగులాభములను గూర్చియు క్రికెటు ప్రాముఖ్యమును వి. హగార్డ్ (మింపోలో మరయొక వారములోకా అందును. హగార్డ్ రచనమును తిరుగుద్రులను దర్శించుచున్నాడు. పిమ్మట యిటలీనిట్లర్థము ప్రాప్తిచేతములకు వెళ్లి ఆమెకావారు వెళ్లెదరు. ఆమెకావారుండి మరల వచ్చి యిండియాగరమున చాలకాలమందురు క్రయాణము 6 నెలలు వట్టును.

యూరప్

నైటిషియాలోని సితి.

కోపెన హేగరు, ఆగస్టు 25:— అప్పుడు నైటిషియాలో పోలండు ప్రైవటులను చూచి నైటిషులను చూడండిదిరట. విద్యోహులకు చాలవట్టును కలిగెరట.

నైటిషియాను మిత్రమందలి క్వెరలో నాకొమించు కొనవచ్చును. జర్మనులు మిత్రమందలి వారి నట్లుచేయుచుని కోరిరట. అందుచే ఎంతసేన కావలయునో తెలియకేయి మన మిత్రమందలి వారు చువట్టు అను నీవాని కోరిరి.

తెనడా

యువరాజు వర్తమానము.

క్వెరెత్, ఆగస్టు 25:— యువరాజుగారు కైలలో టూరలో పట్టణముకు బయలుదేరిరి. కైలబండి వారిలో చాచోట్ల ఆగను. అక్కడ ప్రజలు వారిని దర్శించి వారికష్టములను తెల్పుకొనిరి వారిలో యువరాజుగారు హస్తప్రసాదముగావించి వారికి తమ భావములను నిచ్చిరి.

బొంబయి క్రికెట్ క్రీడాకారులు:— బొంబయిలోని సర్. జి. జి. యి. క్రికెట్ క్రీడాకారుల దర్శియు హెచ్చి. జి. సాలముగారు ప్రెస్విటేరియన్ నియమితులైరి. వీరు అట్లోబరులో నింగుండు నుండి వచ్చెదరు.

హిందూ దేశమును దారిద్ర్యము బారినుండి మరలించెడు ప్రకటనము.

అయ్యో, మనదేశము కుంగియును నశించుటచే ప్రజలకు వృత్తులు లేక ఔషధములే భావపకుచున్నాడు. అందుచే మన కుంగియును పోతానామన కలిగించుటయు మనదేశ స్వదేశ కష్ట వాడుకయు జరుగవలసి యున్నది. కనుక క్రికెటును విప్లుములారాకుండ యీ భాద్యోదయ కష్ట చరితి కోపనగాని ఆవై అయిదారినములలోగాని జేకాళియనులందరు విప్లు శక్తిని సాక్షిగ స్వదేశీకరణము చేకొనవలెను.

ముక్కున చినవీరాజు

నారువేయు పద్ధతి.

[ఇందుపూర్వ సుబ్బరాయరెడ్డిగారు]

మదరాసు రాజధాని నందు రెక్కిన జిల్లాలలో నారు వేయుపద్ధతి బోధుగా లేదు. రెండు మూడు జిల్లాలలో తప్ప నెల్లూరు ప్రాంతముల రయితులు సహజముగా నీరు పెట్టికొన్ని భూములలోను వర్షము కురియునకే కొన్ని భూములలోను చల్లువద్దలి అకాడిగా జరుగుచున్నది. చల్లుట పూరికాగానే వెన్నకాములలో నీరుండదు. వెన్నకొట్టా, గోదావరిలో నమానమైనది కానందునను వర్షములు సదా కురియునందునకా అందుల ఎండిపోవును. అప్పుడు చల్లిన భూములు విశేషముగా కలుపు పట్టి ఆ కలుపులో కయిన వృద్ధికాకపోవుచున్నది. రయితులందఱు వైద్యోకారము చేయుచున్నందున బాధము చిక్కికుంటుంటే గాక చాల వర్షముకుచున్నాడు. ఇట్టి వారు ఈ క్రింద చెప్పబోవు పద్ధతులను ఆచరించిన ఫలసిద్ధి బడయుకలదును.

మనము కృష్ణజిల్లావారి నాటు పద్ధతి గురము నారు నాటువలెను. ప్రతి రైతువారికిగల భూమిని అనుసరించి వాపుల ఆధారమున అద్దెలో కొంతకా, పువర్వములో కొంతకా ఇట్లు ఒక్కొక్క రైతు కొంతకొంత చొప్పున నారుపాటువలెను. ఒక్కడవారిగా పోయకుండు. నారు ఒక్కసారే నాటుటకు సిద్ధులగును. కాని జేమటకువచ్చుచును. గాన 2-3 దినముగా నారువల్లలో నాడువలెను. ప్రతి రైతు ఆరణిభూమిలో నారు పోయటకు బాధిగాని దొరుపు గాని క్రిందియొనవలెను 2-3 కి 8 మార్లు దూరములు కచ్చుచేసి వాని:ట్లుట వర్షము గదా అని రైతులు తలచవచ్చును. కాని ఆవానికేట వివాదము గాక ఇతర మెట్లయెరు వెట్టుకొని చాల బాధము పొందుటకు పనికివచ్చును. వైద్యోలు: కట్టించుకొనుటకు వీడరైతులకు ప్రభుత్వమువారు ఆప్యలు ఇచ్చుచున్నాడు. ఈ సౌకర్యములను ప్రతి రైతు పనిజరుగుటకు సౌకర్యములను ఏర్పాటు చేసికొనవచ్చును.

గమనించవలసిన సంగతులు

భూమిని బాగుగానున్న వచ్చిపేత వర్ష రా యెరుపు సిద్ధముగ ఉన్నంతలో యేకరా 1 కి 20 బండ్లచొప్పున కట్టవలయును. పిమ్మట దున్ను బారంతోజులు నిదానించి కర్మాది నారుపాటువలెను. ఒత్తుగాపాటుక యేకరము 1 కి యేడురూములుచొప్పున విత్తనము చల్లవలెను. అది మెలమింది మొవలు ఆచర్లిన విత్తనము ఎన్ని నెలలకు వండునో అన్నివారముల నారు ఆచమడిలో నుండవలెను. అంతకు కాస్తకొన్న యెడల నారుమడిపోవును. పిదప భూములకు నీరు పెట్టికొన్ని ఒకవారం కోలాలు కుళ్ళరిచ్చి కర్మాది నారు నాటువలెను. నారు నాటుకప్పుడు ఒక్కొక్కటిగా విడదీసి నాటువలెను గాని 2-3 కి 40 పి నాటునాడును. దీని రైతు ముఖ్యముగ గమనించవలెను. ఒక్కొక్కటిగా నాటుచుండున తెగుట్టులేక బయలుగా చుట్టు పిటకలు పెట్టి వెరువృద్ధికొచ్చును. ఇట్లుచేసి నవో తొలుత మారువారికి చాల అక్కర్లకరముగ నుండును గాని ఒక్కనెల కోలాలు కర్మాది చాలమేలుగా కనబడును. ఒక్కొక్కటిగా నాటికకర్మాది మారు: 6 అంబళ్ళముల నీరు 5-6 కోలాలు కయ్యలోనే ఉండవచ్చి కర్మాది ఎండతియవలెను. రెండుకోలాలు ఎండికర్మాది తరుగా నీరు పెట్టువలెను. అట్లుచేయుటకులన కయ్యలో కలుపు మొక్కలు నశించియిరు వృద్ధికొచ్చును. కొంతము చల్లుట తేలిక యని పురాతన పద్ధతియని చెప్పుచున్నాడు. గాని అది సరిఅయిన సంజాయిషీ కాదు. నారు నాటిక కర్మాది నీరు కయ్యలో ఉండుటబట్టి వర్షవల్ల టికిపోయి, కలుపు మెలమను. చల్లించయెడల నీరు తీసివేసి ఆరణిని తిరుగా నీరుపెట్టును ఆరణికారము 4-5 భవాలు చేయగనే కలుపు విశేషముగా పట్టి యి 1 కి 40 మంది ముఖ్యము కలుపుతీయుటకు కావలెను—యితీయును నారు పోయటకు విత్తనములు య 1 కి ఆయిదు ముంతలు వట్టును. చల్లించో వడిరెండు ముంతలు వలయును. నారు వేసినందున ఏమి ముంతలు మిగులుచున్నవి. మిగిలిన విత్తనముల కరికును నారువేయు మూలము వచ్చుచున్నాడు. చల్లినయెడల వడిరెండు ముంతలు చల్లి వేకర్లమీద కలుపు తీయవలసియుండును. కాస్తకొన్న తిగులుచున్నది. నుండుగా నారుపోసి అపయిన నాటికే పురుగుల బాధకుండ లేకుండ వృద్ధికొచ్చును. చల్లిన కయిన లేకగా నున్నందున పురుగు ఆవైయును తినివేయుచున్నది. తోడనే వర్షము పూర్తింధమైనయెడల ఆపురగు కొట్టిన మొక్కలు కుళ్ళిపోవుచున్నది. నారువేసిన మురుగు బయలు గలిగియును పుట్టికొన్నందున ఆ మురుగును తాళక చల్లిన లేవనైత చెడి పోవుచున్నది. మురుగు ఒక్కొక్కటి నాటుటకులన కాస్తకొన్నులకు వైత కలసిరచ్చుటయే గాక మురుగు గంటకట్టి చాలాబలముగా వృద్ధికొచ్చును. నేను 10 సంవత్సరములకుండి నారు వేయుచున్నాను. నాభూములందు ఒక్కమొక్కనే నాటుచున్నాను. చాలమేలుగా వృద్ధికొచ్చుచున్నది. పంట చాలామేలుగా పండుచున్న వైసంగరులకు అనుభవము ననుసరించి కానీతని. రైతులందఱు నింకలి మంచిచెప్పలను గమనింక గోరెదను.

ఇందువల్లి.

[మా విశేషము యొద్దనుండి]

పాతకాల.

ఇందువల్లి, ఆగస్టు 26:— మాగ్రామమునందు తోగడ శ్రీరాజాగారి స్థలమునందు గాగ్రామస్థులందఱుచేరి ఒక నూలు అను కట్టించియుండిరి. అందు నూరుకు పిల్లలు చక్కగా విద్యాభ్యాసము చేయుచుండిరి. ఇంతలో శ్రీజమీన్ దారు గారు ఆస్థలమునుగూర్చి వ్యాజ్యముచేసి గెలుపొంది నదకు నూలును తీసివేసినారు. ఇట్లు చేయుటకులన రయితులు అసంతృప్తులుగా నున్నారు. అయినను నదకు స్థలమునుగూర్చి శ్రీజమీన్ దారువద్దకు రాయబార మంపు టుచితము. అయితే మాగ్రామములో కొంతమంది కలసి ఒక ఇంగ్లీషు మాస్టరును తీసుకొనివచ్చి 12 రు పిల్లలకు మాత్రమే చెప్పకతెననియు తిదితరులు తీరమిచ్చినను చెప్పరలసి ఏర్పాటుతో ఒకనూలు అను స్థాపించియున్నాడు. ఇదిఎంతయు అనుచితము. గ్రామస్థులందరు ఏకేభవించి విద్యాభ్యాసానికి సాధనము లరయుటకు మాదు అంగట్ట జూమట కోచనమును. కాన వై పాతకాలాధ్యక్షులు నదకు నూలులోక పెట్టుచుండిరచ్చు ఏర్పాటుచేసి కృష్ణతా పాత్రులయ్యెదరు గాక.

భాండాగారము

కరువీరస్థితియందు యున్నది. 120 పుస్తకములును ఒక దిన క్రికె 2 వారవక్రికలు 1 వత్తు వక్రిక మాత్రమే వచ్చుచున్నది. వాటివైనను ఏవ్యయను ఉపయోగించుచున్నట్లు తోయటలేదు. విద్యుగలవా రందరు క్రికె కావలసిన కలవశీ భాండాగారము నభివృద్ధికొనికెచ్చెదరు గాక నుని వేసుచున్నాడు.

పరవతి సంఘము.

శ్రీ అసిస్టాంటు రిజిస్ట్రార్ కరువతో మా గ్రామమున కొక వరపశీ సంఘమును కాకేక్షకోచేసినారు. నదకు సంఘాధికారులు అప్పు తెచ్చి వ్యవహరించుచున్నారు అయితే సంఘమునందు కొన్నిలోక ఎల్లూరు సరియైనకొని పరవతి సుభూద్ధోక్షుల కను నరలు లయ్యెదరు గాక.

జేవాలయము.

శ్రీ చెన్నకేశ్వరాలయము స్కీమును ఏడి గురుకులపల్లి గోపాలకృష్ణయ్యగారి కట్టిగా నియమించుటచే జేవాలయమును చక్కగ బాగుచేయించినారు. ఇప్పటికే విశేషధన వ్యయముచేయబడినది. ఇంతటినుండి అక్కంత మరగరముల పనులనుకప్పు తలిమ్మావనులకు విరమించుకొని ఆదబ్బుకు మా గ్రామవిద్యాభ్యాసానికి ఎక్కువగ భిన్నవెట్టి గ్రామస్థులకృతజ్ఞతకు సాత్రులయ్యెదరు గాక.

పోస్టాఫీసు.

కరాలాఅఫీసుకు గురించి మాగ్రామస్థులే గాక మామట్టుకట్టగ్రామస్థులు చూడెను మా గ్రామములో పోస్టాఫీసు వెట్టించవలయునని పోస్టల్ అధికారులకు అనేకమార్లు అర్జీలిచ్చి యెట్లున్నాడు గాని తృప్తికరమును జవాబు నచ్చియుండిలేదు. మా గ్రామము వెర్ల. కోలా 1-3 10 కి త్రైము: పోవుటయు 15 కి త్రైము: వచ్చుటయుగలదు. మా గ్రామము:కు 6 మైళ్ళదూరముగా వచ్చు తెన్నేరుకుండి మామట్టు కి త్రైము:ల రైరా రావలయును. ఇందులకు మేము బహువృత్తమును న్నాముగాన పోస్టల్ అధికారులు దయతో మా గ్రామములో ఒకపో:చి పోస్టాఫీసు వెట్టెదరు గాకయుని ప్రార్థించుచున్నాము.

కర్షణము.

ఇంతవరకు కర్షణములేవు అందుకల్ల కర్షణము తెగు స్కూ తెగిరికొయింది. నిన్నును మొన్నకు కర్షణము కురిసినది. కాలువలు.

మాగ్రామమునకు సాగుబడికి వచ్చెడి కాలువ రైన్ క కాల్ నుంచి కోమటిగుంటయొద్ద పుట్టిరి. నదకు కాలువకు కిశాలయొద్ద ఒకదాపుకు నందమూరు పోలిమేరలో ఒక దాపుకు 5 సంవత్సరముల క్రిందట కట్టియున్నాడు. ఈమూడు సంవత్సరములకుండి రయితులు నానాముక్కలులు వసుమడి. పి. డబ్బు ఆసాగుండు సరకు రెండు దాపులు నవరణ చేయుచుని అనేక అర్జీలనిచ్చియుండిరి. అందుమీద క్రిందట నుక వెర్లగండి ఇచ్చియుండిరి ఈవర్షము గోలజేయగా క్రిమాక రెండుండుండు ఇంజనీయరుగారు స్వయముగా దయచేసి నదకు రెండు దాపులయూది నిర్మయముగా ఈదాపులు రెండు మాగ్రామ రయితులకు ఇచ్చింది కలుగచేయుచున్నవని నమ్మి కిశాల దాపువద్ద రెండువైపుల 9 అంబళ్ళములని నాము గు తూములనిచ్చి (అట్లే నందమూరువద్దను) మా గ్రామస్థుల కృతజ్ఞతకు సాత్రులైరి. కాని ఎంతకాలము వైదాపులు సర రణ చేయతో అంతకాలము ఈ అవస్థకప్పుడు. గాన. పి. డబ్బు అధికారులు వేసవి కాలములో వైనను సవరణచేసి మాకష్టములుల తీర్చెదరని వేసుచున్నాను.

Mangat Rai Banwari Lal General Merchants:
Commission, Agents Ferozepore City.
Branch-Mogamond

స్థానికాది వార్తలు

కుష్టురోగులకు సహాయము:— కల్లింగునాథస్వామి గారి ప్రకటనను ననుసరించి కుష్టురోగుల కరణాలయమునకు జానగడువారుగా రొక బయ్యసోత్త సేవనగిరి.

గవర్నరుగారి విడిది:— 28-వ తేదీ నొక విందు జరిగినది. విల్లింగునాథస్వామిగారి 27-వ తేదీన (బ్రహ్మ పాత కాలకు కల్లింగు) పెట్టెబయ్య సేవ 20-వ తేదీన ఆడెలు కళాశాలవాడ విద్యోగములకు సమర్పించునది.

డబ్బీకలకర్తరు:— పెల్లూరుజిల్లా జనరలు ద్యూటీ డిప్టీకలకర్తగా వచ్చి బాటిగారిని సేవకును మార్చి, పయ్యులు అనుబంధమును సాహెబుగారి బదలాయింపు దీనివలన రద్దుపడినది.

ఓరియంటల్ నావికేషను:— కంపెనీవారు:— ఈ కంపెనీవారు రిజిస్టరు చేయించబడ వాటాల నమ్మకుట కలకత్తా పత్రికలలో ప్రకటించినందుకు వారివైసి కేసు చేయబడినది.

అర్థ, పావలానికీలునాణెములు:— ప్రస్తుతము ఒక అణా రెండవారి నికీలు నాణెములు వ్యాపకమందున్నది. ఇకముందు నాణెములు ఎనిమిదవారి నికీలు నాణెములకు గుడ వ్యాపకమునం దుండుటకు సామాన్యకాననసభయం కొకచట్ట ముపాదించబడును.

శ్రీకృష్ణమందిరసభ:— చెన్నపురి శ్రీకృష్ణమందిరమున విలసిల్లుచున్న శ్రీకృష్ణమందిరము 1919-వ సం. అక్టోబరు 29-వ తేదీకు :వారము సాయంత్రం 5 గంటలకు వైగా 4 జనగోష్ఠిలో తిరుది పురపాటుకును తోడనే జరుగు జ్ఞాపకన మహోత్సవమునకు భాగవతు లందరును విచ్చేసి ఆనందింప ప్రార్థించును.

సవరణ:— నిష్ప్రచయించిన ఆంధ్రహాసభయందు కేసుకరపు రామదాసు కరుణగారు ఆంధ్రరాష్ట్ర సభకు రాతదని తెలిపిరి. వారు వచ్చిరిని మాపాతము తెలిసికొన ప్రార్థించును.

ఆంధ్రరాష్ట్ర సభాశిర్వాసములలోకొన్ని మహాజన సభ శిర్వాసములలో జరిగిరి. 19-వ మహాసభ శిర్వాసము తరువాతను శిర్వాసములు రాష్ట్ర సభకు చెందినవి.

కాకినాడ యాజ్ఞవల్క్య సంఘము:— ఈ సంఘమువారు సభచేసి రెండు శిర్వాసములకు చేసిరి. మా. కొం. నా. కే. కలకత్తా ముందుగాను కాననసభలో గోదావరి కృష్ణ గుంటూరు మండలములకు ప్రతినిధిగా నియోజింపబడినందులకు సంఘమువారు తమ సంతకమును తెల్పించి కంటూ గారి సభించించి వారికి దీర్ఘమురారోగ్యైశ్వర్యములను కోరిరి. బందరు జాతీయ కళాశాలకు 180 యశరముల భూమి విచ్చినందులకు ప్రభుత్వమువారి వద్దలని విద్యార్థినికీ మరి కొన్ని ఏర్పాటులను చేసినందులకును ఆరు రూపాయలకును గారి సభించించిరి.

జనరాజదాసపతిగారు:— ఆస్ట్రేలియాలో సిక్కి నగరమున దివ్యజ్ఞాన సమాజమువారి నుండిరమున ఆస్ట్రేలియా శ్రీలంకసంఘమువారు 20-7-1919-వ తేదీ నొక సమావేశమును జరిపిరి. ఫిజీనీపులందరి భారతీయ శ్రీలంక సాంఘిక నైతికస్థితులకు పునీలందుట కీసంఘమువారి కళాభివృద్ధి. ఆకాశ వారిచే నీసభ జరుపబడినది. భరతఖండమునందలి శ్రీలంకానిర్విదరోశి జనరాజదాస గారి సభయందు దుకన్యసించిరి. ఫిజీ శ్రీలంకనందలి భారతీయ శ్రీలంక గురించిన విషయముల నేమైనదరోశిగారు తెలిపినచో ఖండించుటకు ఫిజీతోటలవారగు కొందరు పురుషులగుడ నానసభకు వచ్చిరిగాని ఆక్షేపింపదగిన విషయము వేరును లేవందుటకు వారు వెంటనే సభకు విదలిపోయిరి. భారతాంకముల ఆస్ట్రేలియా శ్రీలంకలో ద్వంద్వకనుకు విషయములూపు మరియొక యువస్వామి మచు జరుగగలడు.

మస్తిపూర్తి చిహ్నము:— రిజిస్ట్రారు మహారాజగారి మస్తిపూర్తి స్వార్థక చిహ్నముగా వ్యవసాయ పరిక్రమికాభివృద్ధికి పరిశోధనాలయమును నిర్మించుటకు ప్రజలు నిశ్చయించి యొక సంఘము నేర్పరచిరి. దు. 61000 లు వరూలైనవి. సంఘమువారి కోరికవైని దొరతనమువారే కార్యనిర్వహణమునకు పూనుకొని మిశ్రమసంఘము నేర్పరచిరి. ఆ సంఘమునం దుద్యోగులు మోగురును యితరులు సహగురును కన్యకులుగా నున్నారు. మంజీర నిర్మాణమునకు 80 వేల రూపాయలను వ్యయపరుచుటకు నిశ్చయించబడినది. వరూలైన సొమ్ముకు రాగలసిన సొమ్ముకు దొరతనము వారికి జీతపరచబడును.

ఇండియా సేవల ఏర్పాటు:— ఇండియా శేకము నందలి సేవల ఏర్పాటును పూర్తిగా పరిశీలించుట యందుకు ప్రభువు అభ్యుత్తరక్రింద నొకసంఘ మేర్పరచబడినది. వీరి కనిచాల చాచు గా నున్నది. ఆది పూర్తియగుటకు కొన్ని నెలలు పట్టును. పిమ్మట వారు ఇండియా శేకమునకు వెళ్లెదరు. ప్రస్తుతము ఇండియా శేకమునం దున్న సేవల ఏర్పాటు సరిగాలేదనియు చాలయాశ్చర్యము జనకవలె ననియు దొరతనమువారు తలచిరనుట కుచ్చము. ఎల్లవారును మార్పులకనుగుణ తలచిరి. పార్లమెంటు సభలో కొందరు సభ్యుల విషయమున కింతయులగు ప్రశ్న లడుగుచున్నారు. కాన సంఘమును నిశ్చయించి వారి నిబేదితమును ప్రకటించుట అవసరమగుచున్నది. ఈసంఘమునందు సభ్యులుగానున్నవారి చందరికిని హిందూ శేకముతో చాలపరిచయముగలరు. వీరినూ కన తిట్టుచుండునగుడ నిపుడే తెలుపబడును.

వాతావరణ సూచి

Table with 6 columns: వర్షపాతము, ఉష్ణోగ్రత, తేలికపాటు, తేలికపాటు, తేలికపాటు, తేలికపాటు. Rows include various weather-related data for 1919.

ఉత్తర సర్కారులలోని ఉత్తరభాగమునందు వాయు భారము చురుకుగను తక్కినచోట్ల ఒకమోస్తగము హెచ్చుచున్నది. వాయుతరంగములు ఉన్నతీర క్షేత్ర. పడమటి తీరమునందు యురుపవనము దుర్బలముగ నున్నది. శేఖాంకర్పామునందు మాడ వాయుతేగము మందగించెను. కాని సర్కారుల ఉత్తరభాగమునందు మాత్రము వాయువు తోయగ వీచుచున్నది. వాయుభారము- త్రైతాపి సర్కారులలో హెచ్చెను. నాగపట్టణము వడమటిభాగము దిగవనుకొన్న తక్కినచోట్ల వడిలేనది హెచ్చుచున్నది. రాత్రి తేడియెక్కువగనే యున్నది. దక్షిణమున వాయువునందు ఆర్ద్రత తక్కువయియు నులబాడ తీరమునందు యెక్కువ. నిన్నటికంటె మారలేదు. పడమటి తీరమున వర్షము ఒక మోస్తగగ కురిసెను. సర్కారులలో, దేఖాంకర్పామునందు కొన్ని ప్రదేశములలోను జల్లులు పడినవి. పెల్లూరులో 38 నెంబులవర్షము పడినది.

కర్నాటకములో వర్షము పడవచ్చును. ఎడ్వర్డు. బి. రాసు ఆర్కింగు వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

ఆయుర్వేదవైద్యభివృద్ధి

[మునుగంటి లక్ష్మీనరసమ్మగారు, సేతుమడై కోయంబుత్తూరు]

ఆయుర్వేదవైద్యభివృద్ధికి సాధనములను భారతీయులు ముఖ్యముగా గమనింప తలసి యున్నది. ప్రతిగ్రామము నందును వైద్యులును పూజార్థ పూజలనున్నట్లుగాను నియమించుచుండెడివారు. వారత వైద్యభివృద్ధిని కూడ చేయించుండెడివారు. వాడవైద్యమును బాగా తెలిసినవారను. తెలియకపోయిన వారను రోగిగుణముల కనిపెట్టి ఔషధములనుపయోగించెదరు. అనందపూరి సీతాంకరసంహిత విధ్యంబి (కతావలంకేత్యంబి యొకను అశేక ఔషధములనుపయోగించుచు కనమునీకలచే యొకకరికమైన వ్యాధివై నానివారణ చేయగలరు. రణములకు శస్త్రచికిత్సలు యవసరలేకయే మాలి కలగలను కట్టుకట్టి రణభాధ అంక మొనర్చగలరు. శస్త్రచికిత్సకు పలుకావుల మంగలివారు అలవాటుబడియుండిరి ఆయుర్వేదవైద్యులు యెట్టిచికిత్సనైనా చేయగలరు. చెన్నపురి ఆయుర్వేదవైద్యులయొక్కమును యి. సి. పాలిటి వారు ధనసహాయము చేయించుండెడివారు. ఇప్పటి తరుణముందు యెట్టి కారణముచేతనో ప్రభుత్వమువారు వారిని ధన సహాయము చేయవలదని కోరుతుండిరి. ప్రభుత్వమువారి సహాయము అక్కరలేకయే ఆయుర్వేద వైద్యులు వృద్ధిచేసుకొనవచ్చును ప్రతి గ్రామమునందు ధనవంతులగు పెద్దలు ఆదరించి ఏకీభవించుచేసి వాడి కుత్త తెలిసిన వారిని పూజార్థవోలే కదిరియలనో యేర్పరచి వారికి మానమునకు 10 రూపాయల జీతమును ఏర్పాటు చేయలేక. ఔషధములకు సంకల్పమునకు 200 రూపాయల కంటె నెక్కువగాను. వారు వీరిని వివక్షత లేకుండా సకల జనులకు సువిధముగా నావధముల నియ్యించునదలెను. ధనము నెంతయోగియును పుచ్చుకొనరాదు. ఆయుర్వేద వైద్య కళాశాలాభ్యుదయకు పండిత గోపాలాచార్యులవారు కడు నుతనానుతో దీని సభివృద్ధి చేయుచుండిరి. వీరి కళాశాలయందు అనేక మంది విద్యార్థులు ఉత్తీర్ణులగుచుండిరి. ఆ ట్టి వారి నెన్నుకొనవచ్చును. ఇట్లు చేసినచో రి యెడ్లలో మన భారతేశము యెట్లు అభివృద్ధి నొందగలవో యాడును. మన భారతవర్షమున, పూర్వము సొమ్ము పుచ్చుకొని వైద్యముచేసిన సొమ్ము గోమాంశముతో సమానమునడి కృతీకలరు. కాని మనఃపూర్వముగ నిచ్చు ప్రతిఫలము స్వీకరింపవచ్చునెదరు గనుక భవవంతులు విరుగుకో ఆనకుకో కృతి గ్రామమునదే బీదల మీద భారమువేయక ఉత్తర ఆయుర్వేద వైద్యులయల వెల కొల్పి జనసామాన్యమునకు తోడుపడి ఆయుర్వేదమునకు పూర్వపు కీర్తిని సుంపాదించెదరుగాక!

కారదాసమాజము, ఆనంతపురము:— 26-8-19 తేదీన చాట్టి. కిరరావుగారి లలితభవనమున కారదాసమాజసభ్యురాలి ద్దోగ గాడిచెల్ల వారికోర్కొత్తమరావుగారు శ్రీవివేకములు అను, సమాజములలోభయమున, సమాజములకు నది మరకు పురాతనములనియు, మీరు, సమాజస్థాపనములనింకను వృద్ధిచేయవలెననియు నుడిచి. వీరు మాచిన్న సభవారి వాంఛవీర్చు ప్రయోజనము నిలిపి శ్రీలంక యువయు క్రమములకు విషయము తెన్నియొ చెప్పిరి. శ్రీవిద్య అభివృద్ధి కర్తవ్యమును విశేషముగ దెలుపుచు యాభారము భారత సోదరీలకులయిరి. కనుక ప్రజున్నములచేసిన సోదరములతోడ కొంతవరకు జనపురుషి కలికిరి. వీరికంటి జోధకులు కొన్ని విషయముల బోధించినను సారాంశములు మొదలు. శ్రీవిద్యమున వి. పి. ఎమ్. పి. అని పిరి అభిప్రాయముగాదు. కంటి మొదలు, వైద్యము, పరిశుభ్రత, యెటువంటివి అని అనేకములకు చెప్పిరి. ఇటువంటి నాగరిక గ్రంథములైన పుత్రికలకు గనియున్న ఈభారతమార్క నాగరిక సంకానకలియని యనిపించుకొనుట యొకయు విషయకరమనియు అదియు సరిపరాంధమైనదనియు వారిని వృద్ధికి చేరిన సభయు శ్రీలంకయును సెక్కిచెప్పిరి. ఈ విషయములన్నియు, జ్ఞానమంతులమకొని, వాటిని అలవాటు చేయి మృసోదరి బృందముల నేడెదము. మూలై ప్రవక్తనుకొని పువస్యకొంచిన మాసోదరడై మ-రా-శ్రీ, గాడిచెల్ల, వారికోర్కొత్తమరావు గారికి మాసభవారి పక్షమున విషయపూర్వక వందనముల సర్పించు వారము.— కార్యదర్శియు.

ప్రాశస్త్య మరణము:— ప్రాశస్త్య వెన్ను మరొక గారు చనిపోయిరి.

లండను, ఆగష్టు 28:—ఇండియాలోని ప్రతిపరిశ్రమను ఆభివృద్ధి చేయు విషయముపై పొలిట్టిసరు సాచీ. ప్లాన్ల జనోన్ముగాడు “మౌక్త్యస్తర గార్తీయము” ప్రతిపాదితమునకు తెలిపి పీఠింపాడు. తక్షణమునందు ప్రతిపక్షములకు ప్రతిక్షణములకును ఇంగ్లండునకు సరాసరిగ వ్యాపారమును ఏర్పాటుచేయుట మంజూరయిన విషయమును నిర్ణయించవలయునని వారి ప్రధానోద్దేశము అందుకలన మధ్యకర్తలకువచ్చు లాభము పంటచారులకే రాగలదు. ఇప్పుడు బొంబాయి కలకత్తాలలోనికర్తలకు ప్రతిపక్షి కొని యెగువతి జేయుచున్నార. వారిందువిషయము మాన్యైస్తరును దర్శించుచున్నార. అక్కడికి గానూరుకును సరాసరిగ వ్యాపారము విరివిగ జరుగుటకు నుజువు వున్నదని వారియభిప్రాయము. ప్రతిపక్షి కొన్ని స్థలములలోనే వేస్తుకట్టి రేవుస్థలములు తిరిగి బద్దలుకొట్టినక్కరలేదండ జేయుగలిగితిమని ఇది సాధ్యమగును. దీర్ఘ కాలము కరకును ఇండియావారు మన చెన్నున వర్తకులతో పోటికి తాళజాలరను విషయమును వారు విశ్వసించు ఇండియాలోని కొత్త మోస్తరు యంత్రకాలము లాంక్ షైర్లలోని యంత్రకాలలకంటె చాల సుదూరమునకును నున్నది. ఇట్లుండునలన ఇండియా ఒక అంతస్తులోనే అన్ని కనులను జరుపుటకు సాధ్యమగుచున్నది.

World's News.

(Reuter's Agency.)

England

Indian Reforms. Joint Committee's Inquiry. Position of Europeans.

LONDON, August 25.

At to-day's sitting of the Joint Committee, Sir Verney Lovett said that the Britishers in the Indian Civil Service were apprehensive that ministers would be subjected to strong racial influences, and if the provisional Government proved a failure, things would be allowed to drift until a catastrophe occurred. Then home rule would come with a rush. Premature home rule would mean the abandonment of India and themselves. The position would become intolerable and the final result of British rule in India, would be strike and disorder. He referred to the vigorous propaganda pursued by the anti-Government extremists. A strong lead was needed against this which the British Parliament should give in order to prevent the ruin of India and British interests there.

Sir Verney Lovett, replying to Lord Sinha, agreed regarding the desirability of constitutional reforms in the direction of greater control by people's representatives. He said he thought the proposed scheme would encourage politicians, whether extremists or otherwise, to appeal to the masses, and the extremists would endeavour to persuade the people that if the latter listened to them, they would get home rule quickly and their taxes would be lowered. He suggested the adoption of the Government of India's proposed safeguards. Another remedy against mischievous activities would be increased and improved education, also publicity which the Government should not hesitate to organise throughout the country.

Sir William Meyer said he did not think that any great retrenchment would result from the proposed reforms. He favoured a Parliamentary Committee, owing to the fact that some questions in Parliament did not show much knowledge of Indian affairs.

Replying to a question whether Self-Government would not lead India to insist on separation, Sir William Meyer said that at the present stage of world politics, most Indians realised that they could not stand alone, and if we walked out tomorrow we would walk in.

Communal Representation.

Non-Brahmin Claims.

LONDON, August 25.

At the Joint Committee meeting to-day Mr. Tulsiram submitted a memorandum and made an oral statement urging communal representation through communal electorates. He drew pointed attention to the fact that the Indian press and Indian platform in Madras were in Brahmin hands, and Brahmin opinion was being represented to the world as Indian opinion. He compared the proposals of the Franchise Committee, without safeguard of communal representation, as throwing food indiscriminately to the animals in a menagerie, where the strong animals like the lion and tiger monopolise it, and the weaker animals starve. Uneven distribution of appointments called for a drastic revision. He urged proper safeguards to protect the interests of non-Brahmins.

Mr. Appa Rao submitted a separate memorandum and made an oral statement, explaining that non-Brahmins in the Telugu parts were persistently demanding communal electorates and the non-Brahmin agitation was stronger in the Andhra country. He declared that representatives on behalf of the Madras Presidency Association appearing before the Committee were not non-Brahmin Hindus. He drew special attention to the changed attitude of Mr. Kesava Aiyar, who had been made much of by the Brahmins and pro-Brahmin witnesses, as appeared from an extract from the Hindu of the 25th July. He pressed for two separate seats for the Uruyas. One for Uruya zamindars, and the other for Uruyas in general. Finally, he added that political advance should be cautious and gradual, in view of the social conditions, since, with political liberty, social equality does not follow.

Mr. Ramaswami Mudaliar examined last, supplementing his memorandum, and emphasised that the unanimity of non-Brahmin opinion was in favour of communal representation, whilst the pro-Brahmins said that the Brahmins smothered them with kindness. Both sections wanted protection. He further pointed out that communal representation was asked as a temporary measure, and could be altered by the Parliamentary Committee, and showed the number of Brahmin seats asked for by both sections was the same. He explained why the Brahmins before the Joint Committee got behind the company which they entered into with pro-Brahmins, and showed that there was a clash of interests between the two communities. He instanced the division in the Provincial Council on the question of transfer of civil justice, when all the Brahmins voted for, and all the others against, the transfer. He urged the reservation of secondary education and higher education. He finally exhorted the Committee not to attach too much importance to theoretical objections.

Sir William Meyer, giving evidence also supported communal representation through plural constituencies (Madras Times).

Essence of Dualism, Government's Position.

LONDON, August 26.

Speaking before the Joint Committee to-day Sir James Meston said that the whole essence of dualism, as seen by the Viceroy and his colleagues, and almost its sole justification, was that it provided a field in which the new popular Government would learn to do administrative work by actually undertaking it. That was the only way in which the

new popular Government's fitness for the extension of powers could be gauged. It was a clear duty of the Government of India to allow the popular Government the widest possible liberty within that allotted field. That duty being accepted, the Government of India pressed most earnestly for corresponding liberty in its field. The Government of India felt very strongly that it was impossible for them to fill their responsibility to Parliament unless they were permitted to carry on their own work in their own way. It was essential as an earnest of the new spirit, that their policy must be reflected in a growing influence of the popular view, but this did not affect the essential conditions of the experiment, which were that each half of the Government should do its own work unfettered by the other half. They asked the Committee to consider as an open business principle the absolutely cardinal issue, namely, whether it was possible for the Government to do its duty if, in the last resort, it could not make its own laws and gain control over its own finances.

Replying to Mr. Montagu, Sir James Meston admitted that he was the only witness who advocated a separate purse.

Mr. Montagu drew attention to witness's apparent disagreement with the principle of the Bill that there should be greater control in transferred subjects and greater influence in reserved subjects.

Sir James Meston said that the Government of India only asked that the machinery of influence should not be the machinery of control. He protested against constant attempts by Indian local politicians to bring schoolboys and under graduates into politics thereby materially interfering with their studies. He thought that the scope of the Bill should be enlarged by extending the field of transferred subjects. He had no apprehensions regarding the effect of the proposed reforms on 400 millions of British capital in India.

Mr. Meston on Modification of List of Transferred and Reserved Subjects.

LONDON, August 26.

Mr. Meston did not think it politic to hold out the hope of modification of the list of reserved and transferred subjects within five years. The period of the first two councils would prove difficult. He considered that it would be a calamity of the worst type and probably fatal to the success of the scheme if immediately after the inauguration of the new constitution, men's mind should be disturbed by the prospects of being able to secure further distribution of legislative functions in such a short space of time.

Education in India Insufficient.

Doctor Sapru of Allahabad declared that education in India was insufficient. The average graduate was far from being a cultured gentleman. The European professor had to live as a member of the European society, the result being that there was no intellectual atmosphere and he failed to exercise any influence in the desired direction.

Committee Adjourned.

The Committee adjourned till 1st October.

British Finances. Cutting Down Expenditure.

LONDON, August 25.

Speaking at Basingstoke, Sir Auckland Geddes stated that on the suggestion of the Chancellor of the Exchequer, a Financial Committee had been formed with Mr. Lloyd George as chairman, with the object of reducing the expenditure and exercising economy. The Premier was concentrating upon the task of cutting down the expenditure, and enormous results were already being achieved.

LONDON, August 26.

The country was faced with two great problems of finding markets and increasing production. We were starting a system of export credits with a view to facilitating resumption of export trade to disorganised parts of the Eastern Europe especially furnishing coal because without its recovery of Europe was impossible. We were completely remodeling, strengthening and developing the consular, commercial and diplomatic services and taking steps to foster trade within the empire. He made a stirring appeal as regards the increasing output and said the other way lay in disaster.

Obituary.

Professor Vernon Harcourt.

LONDON, August 25.

The death is announced of Professor Vernon Harcourt.

Development of Cotton Industry in India.

LONDON, August 26.

Professor H. Stanley Jevons, who is on a brief vacation in Wales, despatched to the correspondent of "Manchester Guardian," a scheme for the development of cotton industry in India. His main purpose is to ascertain the desirability of extending direct trade between England and upcountry centres in India and adoption of measures, whereby profits of the intermediaries at import towns of Bombay and Calcutta, may be secured for the interior. Mr. Jevons is visiting Manchester in this connection and thinks that direct trade, between Manchester and Cawnpore, is capable of extension. The question largely turns on whether consignments can be made up for upcountry delivery so that the bulk need not be broken up at the port town. Mr. Jevons does not consider that the varying conditions prevent the serious Indian competition with Manchester products for a long time. He comments on the advantages of new type of mill in India compared with Lancashire by which the former carry out all operations on one floor.

Messrs. Bannerjee and Roy Sail Home.

LONDON, August 26.

Messrs. Bannerjee and K. C. Roy, members of the Indian moderate deputation, will sail for India on "Neuralia."

Frontier Medical Arrangements. Drastic Government Action Demanded.

LONDON, August 26.

Henry Burdett, in communication to the "Times," reiterates the demand for drastic government action as regards the northwest frontier medical arrangements and alleges inconsiderate treatment of the temporary British officers in medical service. Many of whom were on board the homeward ships, when they were hurried off to the frontier. He also comments on the conditions at Dekka.

Indian Journalists Entertained.

LONDON, August 26.

Sir Roderick Jones entertained the Indian journalists, to luncheon at Savoy hotel to-day. The English journalists present included Lord Burnham and Sir Andrew Cairo. Informal exchange of views followed on the position of the Indian press, Indian news service, both outward and homeward, and the coming meeting of the Empire Press Union in Canada. The Indian guests included Mr. Bannerjee of the "Bengalee," P. C. Roy of the "Bengalee," the Hon'ble Sastri of the "Servants of India," the Hon'ble Chintamani of the "Leader," Mr. K. C. Roy of the "Associated Press," and Mr. Jinnah of the "Bombay Chronicle."

Aerial Flight.

LONDON, August 26.

SAINT RAPHAEL: A British aeroplane piloted by Lieutenant Halliwell has left for Taranto, whence the flight will be continued to India.

Exchange Value of the Rupee. Rise Due to American Demand.

LONDON, August 26.

With reference to the arrangement made by the Secretary of State with the Bank of Montreal for the offer of telegraphic transfers on India in New York the Morning Post points out that America has recently been able to bid a premium of ten per cent, or more for rupees in London owing to the low rate of the sterling exchange, and notwithstanding the rise of the exchange value of the rupee in sterling. The new arrangement should reduce American demand for rupees.

The Moderate Deputation. Difference of Opinions.

LONDON, August 25.

Mr. Samarth and Mr. Chintamani, Secretaries to the Moderate Deputation, write in the "Westminster Gazette" that the opinions of Mr. P. C. Roy, expressed in the evidence contained in his letter to the "Westminster Gazette" are not shared by the Deputation, of which he is a member, and differ materially from the views embodied in the Deputation's memorandum, of which Mr. Roy is a signatory.

London Tea Sales. Marked Firmness.

LONDON, August 26.

The London Tea sales at Mincing Lane were marked by great firmness, largely due to long delays in securing delivery. It is stated that tea which reached the dock before the end of June has not yet been warehoused.

Silesia

Silesian Trouble. Poles Attack Germans.

LONDON, August 25.

COPENHAGEN.—It is reported that the Polish troops have attacked the German forces in Upper Silesia at numerous places, and that the insurgents have suffered heavy losses.

Allied Occupation Probable.

LONDON, August 25.

PARIS.—There is some likelihood of an early Allied occupation of Silesia, as the German delegation at Versailles has unofficially requested it. Consequently, the Allies have asked General Du Pont for details as regards the strength and composition of the forces needed.

Turkey

The Press on Anglo-Persian Agreement.

LONDON, August 26.

CONSTANTINOPLE.—The press is devoting articles to Anglo-Persian agreement dwelling on the importance of Anglo-Indian aid in the work of Persian regeneration. The Shah is remaining another week at Prinkipo where he is visiting his parents daily. He will then proceed to Italy, Switzerland and France, sailing from there to America. He will make a fairly long stay in London on returning from America. The tour will last six months.

Dominions

The Prince on Tour.

Journey to Toronto.

LONDON, August 25.

QUEBEC.—The Royal train's journey to Toronto was a veritable triumphal progress. The train stopped at numerous small stations en route, where deputations awaited the Prince, who shook hands with everybody and gave autographs galore.

(ASSOCIATED PRESS)

The Government of India will shortly announce the appointment of a committee, to enquire into the procedure of Government business as now conducted in the Secretariat, with a view to its simplification and improvement.

Sir H. Llewellyn Smith of the English Board of Trade will be the chairman.

Indian Telegrams.

(From our own Correspondent.)

By Wire.

Afghanistan

Frontier Situation.

SIMLA, August 27. A press communique says:—Owing to inter-tribal fighting in Dirchitral, road has been temporarily closed for a day. The Dakka camp and a piquet near Ali Masjid were sniped on the 25th. Minor raids continue in Peshawar area. Raiders killed five Turi villagers, near Chapprai, northwest of Thal, on the 24th and a small column on march was sniped near the same spot the following day. The Sheranuns are reported to have held a Jirga to discuss the raising of a lashkar.

Calcutta

Calcutta Improvement Trust.

Removal of Calcutta Mint from Present Site.

CALCUTTA, August 26. Mr. C. H. Bompas, Chairman, Calcutta Improvement Trust has addressed the Government of Bengal with reference to the letter from the Government of India in which it is stated that the Government of India see no reason to reconsider their decision that the Calcutta Mint should not be removed from its present site. Mr. Bompas in his letter states that the reasons for that decision are not indicated but it may be inferred that the question was considered mainly from the point of view of convenience of working of the Mint and not on a consideration of the advantages to be derived by Calcutta as a whole from vacation of the land at present occupied by the Mint. The Board of Trustees for improvement of Calcutta are of opinion that it can be shown that the sanitary improvement of Burra bazaar will be greatly facilitated by the removal of the mint and that the removal of the Mint would improve the conditions under which the trade of Calcutta is carried on and that these considerations are of such great importance to Calcutta as a port and centre of commerce that they should outweigh any administrative difficulties which arise in connection with the removal of the Mint. After stating the advantages both for trade and sanitation of Calcutta and convenience of the inhabitants by the removal of the Mint the letter says:—It is not proposed that the Government should incur any financial loss. The present mint site is so valuable that there is no doubt that land can be acquired elsewhere and a new mint erected with every modern convenience at the price that could be obtained for the site of the present mint.

Printers Strike.

About 500 men working in Messrs. B. Thacker Spink and Company's printing Press struck work to-day. The men want an all round increase of wages. Police were sent to maintain peace.

CALCUTTA, August 27.

At the instance of the Registrar, Joint Stock Companies, the Chief Presidency Magistrate to-day issued a process against Messrs. Bando and Co. as Managing Agents of the Oriental Navigation Company for having as alleged issued a prospectus of that company in Calcutta papers offering shares to the public before concern had been officially registered.

The Deputy Commissioner of Chaitassia committed to the sessions of Patna High Court a case in which Mr. S. R. Gita, Permanent way Inspector of the Bengal Nagpur Railway at Rowkela, claiming himself as a British born subject stands charged with having murdered with an axe his time-keeper, Nagendra Nath Das Gupta on the night of the 28th ultimo while he was asleep in his quarters. The dead body of the deceased was found on the railway line the next morning. It was at first reported to the Government Railway Police that the case was one relating to a train accident, but investigation went to suggest that murder had been committed by the accused because the deceased as alleged refused to marry his daughter and the body was thrown on the railway line.

Mr. Minet's Case.

Press Comments

CALCUTTA, August 27.

The case of Mr. Minet who has been sentenced to one month's simple imprisonment and Rs. 200 fine for knocking down with his motor car and killing a Hindu in Amritsar is being commented on by the Calcutta papers.

The "Statesman" says:—It would be difficult to imagine a worse case than this reckless driving, resulting in the instantaneous death of a fellow-creature, followed by the disappearance of the offender and a cowardly and lying attempt to cover up his tracks. The public has a right to be protected from such a man and it is to be regretted that the High Court to which he immediately appealed did not avail itself of the opportunity of enhancing the lenient sentence imposed by the District Magistrate.

The "Bengalee" says:—The sentence passed on Mr. Minet has been incompatible with the gravity of the offence. It seems to us that it is a fit case for the Local Government to interfere with a view to awarding to the accused a sentence which the seriousness of the offence makes him liable to.

The "Amrita Bazar Patrika" observes:—We are not in favour of excessively severe punishments. We believe they invariably defeat their own object. But we regret to find that leniency is generally reserved for European offenders and severity is the portion of Indians.

Scene in Court.

CALCUTTA, August 27.

During the hearing of a title suit in the court of Mr. B. B. Mukerjee (Munsiff's Court), Serampore, on Monday, a heated discussion took place between two pleaders, Babus B. C. Goswami and H. D. Basu, over the examination of witness, as a result of which both of them abused and assaulted each other in the presence of the court. Other pleaders and spectators interfered and separated the two fighters. Quite a sensation prevailed at the time, and the court at once drew up contempt proceedings and fined the pleaders Rs. 10 each and directed that the fines should be paid at once, stating otherwise warrants would be issued for its realisation.

The Punjab

Mr. Kalinath Roy Released.

LAHORE, August 27.

Mr. Kalinath Roy, late Editor of the "Tribune" was released this morning from Lahore Central Jail. He leaves Lahore almost immediately for Calcutta.

In extending Mr. Roy a cordial welcome the "Tribune" writes:—The belief of absolute innocence which must have sustained Mr. Roy throughout his incarceration is shared in full by his countrymen at large. He comes out chastened through suffering exalted in the eyes of his people. Never courting popularity, never seeking limelight Mr. Roy did his duty fearlessly and unostentatiously, solicitous of no reward except approbation of his own conscience. But now has come to him unsought reward in enhanced regard and esteem of his countrymen. Now have been set on his modest brow laurels of their loving admiration. We are indeed proud of him. May all his sufferings blossom forth into service of India and may he be long spared to the Motherland to consecrate anew to her cause great gifts of his intellect and character.

Bombay

Guzrat Disturbances.

Swami Narayan Temple Looting Case.

AHMEDABAD, August 26.

The first tribunal gave judgment to-day in the Swami Narayan temple looting case. The accused Hsji and Motiji were convicted of offences under Sections 121 A, 141 and 395 Indian Penal Code and sentenced to seven years rigorous imprisonment. The accused Bhogilal Virchand Bhagat was convicted under Section 121 and sentenced to transportation for life and all his property forfeited. The accused Narghoy and Imamkhan were acquitted and ordered to be set at liberty. The accused Bhogilal Bhagat was also convicted under Sections 121A, 148 and 395 I. P. C. the sentences in all cases against him to run concurrently.

BOMBAY, August 27.

Mr. W. H. G. Solomon has been appointed principal of the Sir J. J. School of Art, Bombay, and is expected from England in October.

The Jail Commission which returns to India in cold weather, is expected to arrive at Bombay about the middle of December and will proceed to examine witnesses in Bombay.

United Provinces

India's Military Organisation.

ALLAHABAD, August 27.

The "Pioneer's" London military correspondent writes:—The whole subject of military organisation of the Indian Empire is to be thoroughly considered and deliberated upon by the Reform Committee just set up by the Government and of which Lord Escher is to be the president. The Committee is to inquire into all details of administration and organisation of the Army in India. The task will doubtless occupy them for several months. Later, they will proceed to India to consider all details of this very complex subject on the spot. The appointment of the Committee, of course, indicates that the Government is not satisfied with things military as they now are in India, and has decided to carry out drastic changes in the near future. That there is a very great need for reform is generally admitted, but it would not do for the reputation of those who have been charged with the administration of Indian affairs to agree readily to needful changes without the report of an imposing commission to flourish in the faces of those members of Parliament who are apt to ask very awkward questions. The Commission is certainly a fully representative one, and many of those who are on it are men who have had wide experience of Indian affairs, but I venture to say the findings of the Commission could be almost fully predicated at the present time.

Rising in Kurdistan.

ALLAHABAD, August 27.

The "Pioneer" learns from Mesopotamia the following:—On the defeat and capture of Sheikh Mahmud in June last, and the pacification of South Kurdistan by the operations of mobile columns throughout the area, a rising occurred on the 16th July in Central Kurdistan. The British Political Officer and his assistants were murdered at Amadia and the Christian inhabitants of the valley were massacred and their villages looted. A force was concentrated at the most forward British outposts 15 miles from Amadia by the end of July. After a difficult night march through mountainous country, this force surrounded the hostile village of Bamurni at dawn on the 1st August. After two hours' resistance the village surrendered, having suffered 17 killed and 6 wounded. The important Sheikh, believed to be one of the chief instigators of the murders, and his relations were among the prisoners. Since then the force has been engaged in sweeping the valley, no further opposition being met with since the first action.

Mysore

Mysore City Improvement Board.

MYSOORE, August 25.

The City Improvement Board in their last meeting, decided to acquire the whole of Kukkaraballi village at a cost of Rs. 30,000 for the purpose of laying out an extension to remove congestion in the city. A sum of Rs. 10,000 was allotted for the improvement of the house sites near Government House and another Rs. 10,000 was set apart for beautifying the approaches to the palace.

Address to Viceroy.

At a meeting of the city municipal corporation held on Friday last, a draft address to H. E. the Viceroy was read and approved. H. E. the Viceroy will arrive at Bangalore on the 27th November next, repair to Gersoppa Falls and return through the Mysore Arakere State Railway to Mysore on the 1st December at 8 a. m. H. E. the Viceroy will stay in Mysore for 3 days, proceed to Karapur Camp, spend about a week there, hunting and witnessing the Khedda operations, returns to Mysore, goes to Bangalore and thence to Kolar Gold Fields and leaves the State by about the 13th December next. While in the capital His Excellency will visit Krishnarajasagara works, Sir Seshadri Iyer Electric Power Station etc.

Panchama Conference.

At a meeting of the Civic and Social Progress Association held on Sunday last it was resolved that arrangements should be made for holding a conference of Panchamas during the first week of October 1919. That the Hon'ble Mr. Raja, Member of the Madras Legislative Council should be requested to preside over the conference, that the Railway fares to and from should be given to Panchama delegates and free lodging and boarding should also be given to them. A committee was formed for the purpose.

Proposed Co-operative Stores.

BANGALORE, August 27.

At the resumed meeting of the United Planters Association to-day, Mr. J. S. Nicolls presiding, the suggestion to establish a central co-operative stores for planters was discussed. On the motion of Mr. C. E. Abbott of the Wynad, a resolution was passed to the effect that the Association in default of the introduction of the value payable system with Europe, strongly recommends the establishing of a co-operative stores at some central place, all shares in which are to be held by planters. A select committee with Sir Fairless Berber, and Messrs. Lake and Weston Elwes, was appointed to consider the matter and report to the Executive Committee of the Association.

Import Duty on Tea.

BANGALORE, August 26.

At the afternoon session, Mr. A. K. Weld Downing, of the Nilgiris, moved a resolution that the Association approach the Government of India through the Government of Madras, requesting them to place a duty of 4 annas per pound on outside tea imported into India. Mr. Weld Downing said that the matter had been brought up at the previous meetings, and last year the Government replied that it was against their fiscal policy. This reply, it seemed to him, hardly appeared to coincide with their present proposed taxation programme as regards income on factories. He quoted figures from the "Times of Ceylon" to show that during the periods of January July, 1918, and January to July, 1919, there was an increase of 677,733 lb. in the tea imported into India from Ceylon. He was sure that all would agree that the free trade policy is now not slowly but quickly and without cessation undermining and taking away a market at their very doors. What they wanted is protection to the extent that others had against them, and an import duty would give them that, so that their tea would not be undersold by inferior rubbish which is being dumped into the country and sold at rates which their superior tea could not compete with. He alluded to the difficulties the South Indian planting community have to face with, and said they could not allow this matter to rest without the very strongest representations being made. He thought that if an unfavourable reply be again received from the Government of India, the matter should be taken to the House of Commons, so that the unintelligible action of the Indian Government might be brought directly before the greatest tea drinking community in the world, the British working men and their labour leaders requested to agitate for a complete repeal of the import duty on tea into Great Britain.

Mr. C. E. Abbott, of the Wynad, in seconding the resolution, stated that those in Northern India did not care for this matter, and he urged for direct representation on the Tea Cess Committee.

The resolution was passed.

Other Resolutions.

On the motion of Mr. Congreve, a resolution was passed that all companies, estate owners, managers and superintendents be asked to subscribe to a war memorial such memorial to take the form of a planters' ward in one or more hospitals as funds permit.

A resolution was also passed urging the appointment on the Tea Cess Committee as the representative of the U. P. A. S. I. of a firm principally interested in tea in South India. Several other resolutions were also discussed and passed.

The meeting adjourned till to-morrow.

Indian News.

About and Around.

The Coinage Bill to be introduced in the Imperial Legislative Council next month proposes to legalise the circulation of four and eight-anna nickle pieces.

The total subscriptions for the new Indian loan up to 26th August are Rs. 16,29,58,100 inclusive of Rs. 1,15,01,600, in the shape of war bonds.

CALCUTTA, August 28.

It is stated that a number of well known Kabulis were taken under escort to Peshwar on Wednesday night.

జాబులు

I

ఆంధ్రజాతీయకళాకాల - పూర్వపువిద్యార్థులు.

అయ్యో, ఆంధ్రోద్ధ్వమునకు పురోగామిని యనందగు శ్రీమదాంధ్రజాతీయ కళాకాల సలకొల్పబడి తొమ్మిదివర్సలు అయ్యెను. ఈ కాలములో ననేకరుంది విద్యార్థు లాకళాలో విద్యనభ్యసించి, స్వతంత్రజీవనములోను దూరదేశములలో నున్నతీవిద్యభ్యసించుటలోను కాలముగడపుచున్నారు. రానున్న ఆశ్వయుజ మాసములో కళాకాలలో దసరాయంత్రములపేరిట భజనముగా జరగునట్లు సర్వజనవిదితము. తన్నయినను ప్రాచీనిద్యార్థులగు మనమందరము నుచుండి తద్గుణవర్ణనకు గురుభూషణావర్ణి కళాకాలముందు కృష్ణజగల్లియన్నటులు కావకలెట్టింది ఆంధ్రజాతీయనట జాతీయ కళాకాలముగూర్చి ప్రబోధమును గలగజేయవలయు నను నభిలాషగలదు. ప్రాచీనిద్యార్థులందరను తద్విషయమును గూర్చి ప్రతికాముఖమున లేచి యభిప్రాయములను వెలువడేదెదను. గోపాలపురము. బోధావగ్రగడ సరసింహం.

21-8-19. ఆంధ్రజాతీయకళాకాల ప్రాచీనిద్యార్థి.

II

ఆదిద్రావిడ యను నిమ్మజాతుద్ధరణము.

అయ్యో, బెంగుళూరు నీటి తేజాభిమానాభివృద్ధి సంఘమున ఆదిద్రావిడభివృద్ధిసంఘ మనువారు ఆదివారము 24-8-19 బెంగుళూరు ప్రామాణ్య భవనమున సమావేశమై వివాదపాదురు కె. పి. పుట్టపర్తిచెట్టిగారు అగ్రాసవాధి తత్వము జపించిరి. శ్రీమత కట్టమంచి రామలింగారెడ్డిగారును మఱికొందఱు ముఖ్యులును, అధ్యక్ష జాతీయమున క్రిక్కిరిసి యుండిరి. దైవప్రార్థన గావించుటన విదత అమెరికను దాక్టరు ఎల్. పి. లానువోరగారు అవధానలో వర్ణభేదములను గుఱించి విప్లవముగ నుపన్యసించిరి. ఆల జొంబాయిజేతలగు శ్రీ సింధు గారు ఆ పన్యసించిరి. పీఠ నిమ్మజాతుభివృద్ధికి 7,8 వర్సలనుండి పాటుకడుచున్నవారము. అచ్చులచ్చుల చిన్ని సంఘముల సేర్పరచుచున్నాడు. బొంబాయి పూనా, మొరలగు చోటులలో గజరృంతులవారిలో పోరాడి నిమ్మజాతిలోని యొకరినొకరి, మునిసిపల్ కలెక్షనల్ వదపులను, మున్సిపల్ కలెక్షనల్ కలెక్షనల్ వదపులను ఇప్పించి బ్రయత్నించిరి. నిమ్మజాతుల రెండవ కాగ్నరెక్కడ ప్రస్తుతము ఉద్యమించుచున్నారె. ఈ కాగ్నరెక్కడ, శ్రీమరదా మహారాజువారు ప్రెసిడెంటుగా నుండుట.

శ్రీమత కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి ఎస్. పి. గారు వైజాతివారికి సహకరించి కొన్ని బోధనాంశములను తెనుగున నుపన్యసించిరి.

మొనూరు రాష్ట్రమునందు నిమ్మజాతులకై వారు ప్రచారముననుండు విధానములను వివరముగా నాద్యంతములను నుబోధకముగ రెడ్డిగారు చెప్పియండగా వినుట కందరికిని సంతస మాయెను. ఈ కేంద్రసంకల్పమునను మరీ ప్రభుత్వమువారియొక్క ప్రోత్సాహము చేతను కొలదికాలములోనే యీ తెగవారి అయాయత్తములు విద్యాసంపదనే నీవకార్యాదిగుణముల పేరి యున్నతి నొందగలుగుటకు కిందిత్రేయ సందియము లేదు.

పదక నీకొందిరిని తీర్మానములు కావించుటనవి:-

- (1) ప్రతివర్సమున గౌరవప్రతులగు సభమజాతి తెగవారి యందు యొక్కరిని డిప్యూటీ కలెక్షనల మొదలగున వేరొక్కరిని నునినవల్ కలెక్షనలగా నామినేటు చేయుటకు కోరుతును.
- (2) ప్రీవోర్డింగు స్కూలుల మొనూరులో మాత్రమే ఉన్నది గావున యిచ్చటి మాబాలకుల అనుకూలమును కిరిని ఒక కళాకాలము నిర్వహించుటయును కోరుతును.
- (3) పీఠము ప్రతి గామముందును ప్రైటుస్కూలు లేర్పడుటకు కోరుతును. తీర్మానించిరి. పిమ్మట జయధ్వానములతో సభ ముగిసినది.

బెంగుళూరు కంటోన్మెంటు దేవాభిమాని.

III

శ్రీ సరస్వతీ వ్యాయామములు

(కార్యక్రమము కూచిపూడి: తెనాలి తాలూకా)

1918 సం. కృత్తింకము.

అయ్యో, ప్రామాణ్యభూయల కొక విన్నపమును క్రింద క్రింద నొకవిభాగమున 1918 సం. సెప్టెంబరు 6-న లేచి

ఆంధ్రపత్రికలో ప్రచురింపబడినది. ఉపాధ్యాయుల యభిప్రాయములను కొలిచి. తరువాత శ్రీ సరస్వతీ వ్యాయామములను వేర నీ యుద్యమమున బహుళకరించి ప్రకటించ నెనిమిది గ్రామములనుండి నుమారు 80 మంది బాలక దరఖాస్తులు వచ్చెను. వారిలో నీకొందివారి బహుమానముల బడసిరి.

వెండిపతకము. మే గా రామకృష్ణయ్య, కూచిపూడి.

- 1 తరగతి:- 1. 100 గజముల వరుగు. మే గారామకృష్ణయ్య, కూచిపూడి, ప్రథమ బహుమానము. ఎ. వేంకటరామరాజు, ఎరకలపూడి, ద్వితీయ బహుమానము.
- 2. 1 మైలువరుగు. మే. రామకృష్ణయ్య, కూచిపూడి, ప్రథమ బహుమానము. పి. హెచ్. సోమయ్య, జంపని, ద్వితీయ బహుమానము. కి. పొదుగుమాకుట. మే. రామకృష్ణయ్య, కూచిపూడి, ప్రథమ బహుమానము. ఎ. వేంకటరామరాజు, ఎరకలపూడి, ద్వితీయ బహుమానము. 4. ఎత్తు దూకుట. ఎ. వేంకట రామరాజు, ఎరకలపూడి, ప్రథమ బహుమానము. మే. రామకృష్ణయ్య, కూచిపూడి, ద్వితీయ బహుమానము. 5. బంతినినగుట. మే. రామకృష్ణయ్య, కూచిపూడి, ప్రథమ బహుమానము. సి. హెచ్. సోమయ్య, జంపని, ద్వితీయ బహుమానము.

- 2 తరగతి:- 1. 100 గజముల వరుగు. i. వసువు లేటి వేంకటసుబ్బారావు, ఎరకలపూడి, కాకమూరి కోటేశ్వరరావు, పెదరావూరు, ప్రథమ బహుమానము. ii. కొమ్మ కూటి నూర్యనారాయణ, పెరవలి, ద్వితీయ బహుమానము.
- 2. పొదుగుమాకుట. i. తామ్మూ నూర్యనారాయణ, కూచిపూడి, ప్రథమ బహుమానము. ii. పై. లింగయ్య, జంపని, ద్వితీయ బహుమానము. కి. బంతినినగుట. i. తా. నూర్యనారాయణ, కూచిపూడి ప్రథమ బహుమానము. ii. కె. నూర్యనారాయణ, పెరవలి, ద్వితీయ బహుమానము. 4. లెక్కల పుడెను. ఎస్. లక్ష్మయ్య, కొలకలూరు. వందీ వేంకయ్య కొలకలూరు.

క్రాడులూగుట.-ఎరకలపూడి.

బహుళమగురు -ఎరకలపూడి, జంపని, (డాన్.)

కుండుకంటు.- పెదరావూరు.

ఆ సంవత్సరము జేతనుసందంతులను వ్యాధులు వ్యాపించుటకే కొన్ని గ్రామములనుండి దరఖాస్తులు వచ్చుటకు పిలువక పోయినదని మా అధ్యక్షులు తెలిసిరి. ఈ వ్యాధులను ములయెడ అభిమానులగు ఇతరగ్రామములవా రాహ్వరించుచు మాకు తోడ్పడగలరని నమ్మి అనుభవము మొదలై మే మీ కార్యమునకు గడంగితిమి. ఆహ్వరించిన గ్రామములకు మాకు పిలుయినంత సహాయము చేయగలము. గ్రంథాలయాధికారులు శ్రద్ధవహించిన నిది కష్టసాధ్యమైనది గాదు.

ఈ ప్రథమ సమావేశమునకయి బహుమతులతో గూడ నుమారు 40-0-0 లు వినియోగింపబడినవి. ఈ సంవత్సరము నుమారు 100-0-0 లు వినియోగింపబడవలెను. కనుక అభిమానులు మాకు తగినంత సహాయము చేయుదురు గాక యని విన్నవించు, చున్నాము.

ఆ. రామకోటి శాస్త్రి

కార్యదర్శి.

IV

మరివాడ రిగ్యులేటరు.

కవురం నవ్ జివిజన్ వారి ఆంధ్రోద్యమ.

అయ్యో, మరివాడ రిగ్యులేటరు కట్టుటకై మేము నుమారు పదునైదుసంవత్సరముల నుండి వీరసనమువారిని ప్రార్థించుచుంటిమి. శ్రీ నర్ హెర్బర్టు ముత్తయ్య దొరవారు ఈజిప్టుకు దయాచేసినపుడు వెళ్ళుకొంటిమి. అనేక కృష్ణానాగ్నరెక్కలలో తీర్మానములు జరిగినవి. మాకు నీటివద్దకి లేని సంతకృరమేలేదు. అందువల్లనే ఎన్నిజాతిపు ఇంజనీయరువారునాడ స్వయముగ మాభూములనుజూచియే ప్రబోజముల ఆంగీకరించి వైచారికి వ్రాసియుండిరి. అట్టిరైతులలో ఆంగీకరింపబడిన ప్రబోజముల కవురం నవ్ జివిజన్ వారు నుమారు 200 గ్రామములవారు ఆటంకపరుచుచు అర్జీల నిమిత్తమున్నారు. బహిరంగసభల జేయుచుండిరి. వారి అర్జీలను ఆంధ్రపత్రికాముఖమున జూచితిమి. 2500 యకరముల కొరకు రిగ్యులేటరును నిర్మించుచున్నారనివ్రాసిరి. ఆదిపరభాటు. 40 వేల నుమారు యకరములకు తీవ్రమైనదేను. చూచివాడతకు కల్లుపురము లని వ్రాసిరి. అయినను కానిందు, నువ్ నీటిని పొందునాళ్ళు లేదా? యనిప్రశ్నించుచున్నాము. రిగ్యులేటరులను ఆకృత్య

వ్యాపారములు జరుగునని చూచించుచున్నాడు. ఆకృత్యవ్యాపారములు జరిగిన న ను కార్యకర్తలు గ జరుగునవ కార్యములను ఎవరైనను తోసింపుటకు పిలువదా? అట్లయినచో దుర్భాగ్యులు కష్టించబడుటకు చట్టములు లేనా? రెగ్యులేటరు కట్టుటకున నీటిసరియు మేమే ఆకట్టుకొని యెదరునయో రిగ్యులేటరు అనగా అడ్డట్టుకొనియో పొరబడుచున్నాడు. అట్లెప్పటికినికాదు. వారి మామూలుగల ఎత్తైనను వారికి దానేరాగలవు. కోరుటలకు లాభవద్ద కి అదుగులయెత్తు నీటియట్లు యందుకువలన దిగువవారికి నీరు గావడములేదా? కవురం లాభవద్ద కి అదుగుల నీటియట్లు మున్నపును దిగువకు రిగురేదంతలేదా?

ఆకట్టుక కలవున వెంచేరకును ఇది ఆశోకరి. అంతరరతును మమ్ము నమ్మదలవలసినదని చెప్పట భావ్యము గునా? అది ఎంతకాలములో అనుకో యెరకు చెప్పగలరు? ఆకృత్యము దెట్టావారందరికిని కావలసినదే. గనుక మేము ను మాకవురం నవ్ జివిజన్ కయితు సోదరులతో కలసి పనిచేయుట కెత్తుమును సంస్థలను ఆయితుంటిమి.

ఇక మా భూములు పడవు మొదలగు వైరులు కాగలవని వ్రాసిరి. మాభూములు మొదలగున్న స్థితిలోనే యెన్ననుడల, అదిభయగానే జేసుకొందుము. మొట్ట మొదట ఆకట్టుకట్టునపుడు, అప్పటి అధికార్లు య 1 కి 3-0-0 తీరుక ఇస్తే చాటునని అలకంత పెట్టి భూములు వల్లంబయించారని ఇప్పటికికన్న మాపెదవాద్యు కూడా చెప్పుతాను. తరువాత 4-0-0 తీరుక అయినది. ఆ పిమ్మట 5 అయినది. అప్పటి కుండి భూములు వల్లమును వందక కత్తెన్నోవదంబులుంగా మొకకకు వంకిరాక ఉభయర్ధవ్యక్తముగా ఏమియ్య వుంటిమి వైగా మాయబుట్టుటల జయిగ్రామము చాలాపుష్కరి అందులో మామూలు వల్లములుగా నుండి ఆకట్టుకు పూర్వము కూడా పాగులయ్యే చెరువుక్రింద పాగులుమాడా ఉన్నవి. ఏది ఎట్లున్నప్పటికిని ఆలోచనచేతుండ, కష్టమునుకూడె దుటివాళ్ళని కూడా విచారించకుండా సిద్ధాన్న యనుకరించిన రెగ్యులేటరు వదలొట్టు అనేది ఎంతమాత్రము కవురం నవ్ జివిజన్ కయితుసోదరులకు మాత్రం మంజురకాదు. నేను చెప్పినది ఏమియును అబద్ధంకాదు. గనుక బాలగ విచారించి రిగ్యులేటరును ఆటంకపెట్టడము మానుకోవలెనని ప్రార్థించెదను.

మేము, పామర్రు, మరివాడ రిగ్యులేటరును కొలిచి. ఒక్క మరెవాడ రిగ్యులేటరుమాత్రం ఆంగీకరించేటట్లు ఉండగనే ఇంత గందరగోళము అరుచున్నది. ఇక పామర్రు రిగ్యులేటరుకూడా వచ్చినచో ఎంత గందరగోళము అనుకో తెలియదు. ఏదైనను ఒకసలుబుకు లోబడకపోయిన, ఎవరును నుట్టావలేదు.

గుడివాడ పబ్లిసిజన్ కయితొంగమంక ను, ఒక సభ చేసి, మనవత్తములను దొరకనమువారికి మనవి చేసుకోవలెను. అనకట్టు వట్టయ్య విషయమైనా కూడా మనము మరుగునాకుదు. రిగ్యులేటరు కడితే మాత్రము, కృష్ణనీరు వృధాగావళ్ళే ఏన్నాట్లు అందరికీ ఆకపరమేగదా?

ఒక గుడివాడ సబ్ జివిజన్ రైతు.

సాంజేల బోర్డు బాలికాపాఠశాల:- ఈ నెల 28 లేదా సాంజేల 4 గంటలకు ఈ పాఠశాల వార్షికోత్సవము అయ్యగారి వేంకట సుబ్బారావు వంతులు వి. పి. వి. ఎల్. గారి అధ్యక్షతన జరుపబడెను. సభకు సబ్ జివిజన్ గారి గుర్తాలి రామమూర్తివంతులు వి. పి. గారు, జరంపురం తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటుగారు, సబ్ మేజిస్ట్రేటు గారు మొదలగు ప్రముఖులు చాలయండిచ్చేరిరి. శ్రీవిద్యమగూర్చి తిట్టెల సుబ్బారావు వంతులుగారును అధ్యక్షులుగా గంభీరముగ నుపన్యసించిరి. సభాంతమున బాలికలచే నాటక మొకటి ప్రదర్శించబడెను. పిమ్మట బహుమతులను పంచివెట్టిరి. మధ్యమసంతి ఆదివారములు.

వరుడు కావలెను.

కన్యవయసు 11 ఏండ్లు, యావంతిగా నుండును, ములకనాడువారు, శ్రీవత్సగోత్రము, సాంప్రదాయకమైన కుటుంబము. స్వార్థబ్రాహ్మణ ప్రవృత్తవారి కావలెను. తగిన సంపదయును విద్యయు నుండవలెను.

(1736) వ్రాయగోరువా రిట్లు వ్రాయవలెను.
H. S. RAO,
P. O. Fundalur, Nilgiris.

మహాకవి, కాళ్లకూరి నారాయణరావుగారి
అపూర్వ నాటక రాజములు.

పద్మవ్యూహము.

ఇందలికథ: భారతమానందలి అభిమన్యు యుద్ధపాట్లను ఆడినండి యందరములకు నర్త్యదృశ్యమైన కల్పనలతో నిండి యున్నది చతుర గొలుపున, భారతమానంద కంటే బడి యున్న రసవంతముగానుండును. కృతి పద్యమున కీరణము పుల కుంభజేసి నాటా నడిపించును. ఇంతయే! కృతించి రెండు నెలలు వారేదు- కృతు లయిపోవచ్చినది! నెల రు. 1.

చిత్రాభ్యుదయము.

ఇందలికథ: సారంగధరచరిత్రను కాని, వాడుకలోనున్న చూడుకథ కాక, అర్థదృశ్యముగా మార్చబడినది. నేయిసారము చదివినను తనవిధమున, ఆక్షరలక్ష్య లిచ్చినను కిక్కురు చాలుదు కులకుల, దీనికి పాటి నాటకమేలేదు. కాని, యెన్నో క్రతులు లేవు. ముందువారినివారే ఆదృష్టవంతులు. నెల, రు. 1

సిటీ ప్రెస్, కాకినాడ.

మేలైన పద్దులు

1-9

మా పద్దులు, చాల అనుభవముగల తెయిలర్లచే కట్ట బడినవి.

క్రికెట్ పద్దు	1-4 రు	2-4-0.
చదన	1-6 రు	2-6-0.
కాకినాడ	1-8 రు	2-8-0.
చదన	1-8 రు	2-9-0.

పద్దులకు వ్రాయునప్పుడు గొంతు కొలక వ్రాయవలెను. 12 పద్దులు ఒకసారి రెప్పించువారికి 1 పద్దు ఇశాం. (1919) బహునియ (తేదీను కంపెనీ, పాపుకాయపేట, మద్రాసు.

శ్రీరామకృష్ణ పరమహంస

విశేషకావ్యము. శైలిసులభము. ప్రదినినా కంఠ జేసింది. కొద్దిప్రముఖములైన మిగిలియున్నవి. కర్మపదము. ప్రతి 1-4 రు 0-12-0, పాట్లచే రు 0-8-0. శ్రీరామకృష్ణమందిరం, గొడుగుపేట, మచిలీపట్నం. (1700)

పాఠ్యపు వేంకటాచలపణ్డితులవారి ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాంతములు.

1. అష్టివిలాసము:—అష్టశతకం శ్రీశివశాసనము. రసములకు సంగతులై యున్నాడు. విశేష అష్టివిలాస రసముగల పీఠా తమయెడల నుండేనే శ్రీశివ సర్వోత్తమమైన సిద్ధాంతము తోకటి తనన తాత తండ్రిగలముగ అల్లుగలను. వివరము, మూడవ కాల్పు అర్ధములు, నన్ని పాఠము తెలుసుకునది కత్తుక గుణమున పీఠా 1-8 1-0-0, రు. 1 1 ఇశాం. (594)

2. శ్రీనివాస తెలు:—శ్రీనివాస కథలు, సంకలనం. పాఠ్యపు ముంతయందు. పీఠా 1-8 0-8-0, రు. 1 1 ఇశాం.

3. శ్రీకృష్ణ రాసము:—దీనిని శేషంశివకృష్ణునిండితే న్యూతనము కట్టక (కలరా) వాంతిలేది, కికలేది, అట్టి కేములు నులుము కాగలను. పీఠా 1-8 1-0-0, రు. 1 1 ఇశాం

4. కాలమధోగము:—విద్యలకు అలవాది; తియ్యల ముందు. మంతనము, ములపద్దులు, అట్టిలేది, కృత్యము, కవి తృప్తియందును, అకలిలేదందును తెలుసుకునది గుణములు విద్యలు పుష్టికలరా గలదురు. పీఠా 1-8 0-12-0, రు. 1 1 ఇశాం

5. శ్రీరామాయణ కథావిమర్శము:—విద్యలకు ముందు ముదిరినవారికి, వాంతిలకు తియ్యల గుణ కాకి. మంతనము, కడికేము, కట్టు, అట్టిలేదు, కిక కాకిరి, పార్వతీవాయాపు, ములపద్దు, జ్వరం, చతుర్వర్ణము, మర్మలము తెలుసుకు యింక విశేష కావ్యములు నులుములేదును. (301)

మొత్తము గల పీఠా 0-4-0
మూలము కట్టుతో 3-8 1-8-0
" " 12-8 2-18-0
" " 25-8 8-8-0

ఇంతటి శ్రీరామాయణమో నూడ అనుపాసన తెలుసుకు కంఠజేయి. శ్రీ శివాగారువ వైద్యశాల, మద్రాసు.

మలయ చందనము

(1251) టెక్సోగమునకు వేరారను మందు తుచ్చుకొనుచున్నట్లు ఎవరికిని తెలియదు. బర్మము లేదు. పితికా లేదు. మున్నగు కఠినశిల్పము కనిలేదు. రుచ్చు మైన మా మలయచందనము ఎటువ తొలుపు, వచ్చు అను మాను విభజించు. టెక్సోగమును మాను మూలములో మూపును. డబ్బీ 1-8 2-0-0
కందరంపాగ్యు. అనుమండ్రి

ఆరోగ్యభాగ్యము

దీనిని పొందు నవ్యాధ్యమున బట్టి జీవ గా కృతి జేయుటకు కలయువారు ఆయుర్వేదసార సంగ్రహమును 1708

వైద్య విద్య

అను గ్రంథమును చదువును. కృతియు, టిపాఖ్యులేను. రాజవైద్య నారాయణజీ కేశవజీ, 37, చీబాబాద, మదరాసు.

ప్రకటన

మహా మహావాక్యాయ శాక్తాండ వెంకటరత్న కవి విరచితములైన అనుదిరిమలైన శాక్తాండ గ్రంథములు గలవు. అంధ్ర భాషాభిమాని తెలైసనీగ్రంథముల నచ్చుకేయించదుల నెట్టెదరేని వెంకటరత్న కవి కుటుంబమునకు దిగిన భవనవాయ మానజేసి గ్రంథముల విషయమై సర్వస్వారంభ్యములను బడ యగలరు. అందుకలన భాషా నేపథ్య జేయుటయను నిశ్చయము న్నితీయందున్న వెంకటరత్న కవిగారి కుటుంబమునకు మహా యము జేయుటయను రెండు కుక్కురములను గలలగ గలవు.

1 శ్రీమతి మాధవము (నాటకము) 2 ముటి కాచలమహాత్మ్యము (ప్రబంధము), 3 అజామిలో సాఖ్యానము, (యక్షగానము), 4 సర్వనారా యణపాయనము (ప్రబంధము).

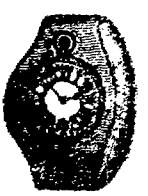
ఈ విషయమై వివరములను తెలిసికొన గోరువారు శ్రీండి తిరునామాకు వ్రాసికొనవలయును.

వెంకటరత్న కవి గ్రంథములు ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము, కంబునెట్టింగ్, మద్రాసు.

(వి) కుమ్మరగొమున కి మూల్యముగు మందు. ఇది మిగుల హాస్యకరమగు మందు. కవి కవిమైన రోజులు రాయుటలకు తెల్లని చుచ్చులు, అల్లుకాక వర్షము పై మరయేదిమైన రంగులను నిర్మూలముచేయును ముఖ్యము గా నీ రోగమునకు వ్యాక్రమిసికొను (భారతగు) మం దిదియే దీనికల టిన్న 1-8 రిపార్ట్ వార్షికో సహా రు. 4-8-0. 1646] Dr. W. N. Dixit, Merchant, Poona City.

1698వ వాకెట్ గడియారము

మిగుల శుభ్రమైనది. అందమైనది. ఈ నెల తాళుగ తెప్పించుకొనువారికి ఒక ఫోటో టెక్ పేజా క్లిప్చుతో సహా బహుమానము ఇవ్వబ దును. గడియారము బహుమానముతో సహా నెల 8-8-0. ముంతేలిగడియారం తొలుకట్టు సహా రు. 6-0-0. వి. టి. అంబార్ అండుకో, సామకాదుపేట, మదరాసు.

HEALTH FOR A POSTCARD

If you suffer from Functional Weakness, Exhaustion and Impotency, take the first step to health by sending for the Free Descriptive Booklet which describes Dr. Bier's Principle of Obstructive Hyperaemia, and its practical application known as the Erectruss. The Erectruss treatment has cured where other methods had failed and a perusal of the Booklet will make it clear to you why Erectruss has superseded all other remedies. Erectruss has been aptly described "as an aid to Nature"—the actual cure being effected by an "excessive accumulation of the blood in the diseased part," the Erectruss being the means by which the desired accumulation is obtained. This method is essential "Natural"—that is why it has performed such miraculous cures. Write for Booklet by next post to Erectruss (A. P.) Bureau in the East, Batala (India.)

DR. BIER'S ERECTRUSS 669)

చంటి బిడ్డ (1609)

ఇందు కిక్కురము, చాది, పోకపాలు, బాలశో ములు, తికిళ్లు వివరింపబడినవి. డాక్టర్ ఆచంట - లక్ష్మీకవితగారు వి. ఏ. ఎం. టి. సి. ఎమ్. గ్రంథకర్త. నెల రు. 1. విజ్ఞానచంద్రికాబుక్ డిపో, మాంబురోడ్, మద్రాస్.

Seeds & Plants.

నానావిధ చెట్లదీనుములు.

మెడల్లు పొందిన నేలం గ్రేవ్ మామిడి చెట్లు నలు విధమైన చెట్లదీనుములు యింక అనేక విధములయిన తెలు కిక్కుల దీనుములు నీవు, నాటు, కాలుకురాలు, విత్తనములు నర నముగ విక్రయింపబడును. కావలసిన వారు అర్థజా ప్రాంతే పంపితే, కుటుంబతో ఇంగ్లీషు తెలుగు క్యాట్రాగు కంఠతొను. వాములు ఇంగ్లీషులో వ్రాయవలెను.

ఎస్. కె. ఐ. కాదర్ మీరాసాపేట (1718) విత్తనములు, ముక్కవర్తకుడు, నేలం.

160 పుటల పుస్తకము ఉచితము

ఆరోగ్యమున కార్యకరములను పొందుట స్వాభావికమైన కొన్ని విధముల అనునందుకులననే కేలు గుచ్చుది. ఈ ఉత్తమమైన పుస్తకము ఆరోగ్యమార్గమును కలుగజేసి కీరసాఖ్యమును దృఢపాత్రమును, ఆ యుర్వర్ధిని ఇప్పించును. ఈ పుస్తకము ఇశామగా నీయబడును. పోస్టుచార్జీయే మే మే భరించి కంఠజే ము. వెంటనే వ్రాయుకోవలెను. (219)

వైద్యశాస్త్ర మణికంకర్ గోవిందజీ, ఆరోగ్యగ్రాహి కౌమభూయం, 187, బ్రాహ్మకుర్రాస్

తియ్యరవదుడు! అమృతమగునవల త్యరవదుడు!!

సుగుణ మణి.

ఇది చక్కని శిష్టనరల గ్రంథము. ఇది గుంభ శిల్పిని తెలుసుకులా వ్రాయబడినది. శ్రీ విశాఖరత్న సంస్థాన కండితులు, ఇతర కండితులు, గృహాలయాధి కతులు, అనరవిల్ శ్రీకాండ వెంకటకృష్ణయ్యగారు వి. ఏ. టి. ఎల్. ఇతరులు చదివి మిక్కిలి పొకజీనారు. ఈధ తితి చాతుర్వముగాను మనమునకు ఆకంపముగాను ఉం టును. చదివిన వానియెట్లగున తెలియును. కొద్దిప్రతులే మిగిలియున్నవి. దీని తెలుపాత్మతో నహా రు 0-8-0 అత్రులూరి నూర్యనారాయణ, (1785) ఈమని, డబ్బీరాలకోట్టు, గుంటూరు జిల్లా.

1. ఆంధ్రప్రదేశ్ సేవర్పిరాది సంచికలు.

అనేక తిక్కిరిచిత్రకటుములతో నిండియుండును.	
మొదటి సంచిక నెల ప్రతి 1-8	1.0-0
రెండవ " " "	1.0-0
మూడవ " " "	1.0-0
కాల్లక " " (కొద్ది కృతులే)	1.8-0
చివర " " "	1.0-0
అంత " " "	1.0-0

ఇందు విరోధా మహాసంగ్రాహ చరిత్రము విశేషంకము.

ఏడవ సంచిక నెల కృతి 1-8	1.0-0
ఎనిమిదవ " " "	1.0-0
తొమ్మిదవ " " "	1.0-0
కదియవ " " "	2.0-0

6, 7, 8, 9 సంచికలతో ఆయా సంకర్షర ములతో జరిగిన సంగ్రాహ విషయములు సంక్షే పముగ తిక్కిరికటుములతో ముద్రికమై యున్నది. ఈ చరిత్రసంచికలను ఏక కాలమున కొనువారికి మొత్తముమీద సరసముగ యిచ్చెదము.

2. ఆంధ్రోద్యమము.

ఇందు ఆంధ్రమహా సభాధ్యక్షుల యువ శాస్త్రములు, ఆహ్వాన సభాధ్యక్షుల యువశాస్త్రన ములు విర్ల తిక్కిరికటుములు, తిక్కు తిర్మానములు నలుకుముగా చక్కని శైలిలో వెదవత్తరము లతో ముద్రింపబడి యున్నది. నెల ప్రతి 1-8 1-8-0 (పోస్టుకర్మము జేయ.)

ఆంధ్రప్రతికా కార్యాలయము

పోస్టుబాక్సు 212 మద్రాసు